

دانشگاه اصفهان

زبان های خارجه دانشكده
گروه زبان و ادبیات عربی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس کارشناسی زبان و ادبیات عربی

۱۳۹۳

مشخصات کلی، برنامه آموزشی و سرفصل دروس بازنگاری شده کارشناسی

مقدمه

گروه زبان و ادبیات عربی در سال ۱۳۴۱ در مقطع کارشناسی در دانشگاه اصفهان در بخش زبان‌های خارجی دانشکده ادبیات و علوم انسانی تأسیس شد؛ اما در سال ۱۳۴۸ پس از تأسیس دانشکده زبان‌های خارجی به این دانشکده انتقال یافت و به کار خود ادامه داد. در سال ۱۳۷۰ کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی دایر گردید و در کنار دوره کارشناسی به فعالیت پرداخت. در همین حال، رشته دبیری و مترجمی این گروه نیز تأسیس شد و برای چند سالی ادامه یافت و بنابر دلائلی ملغی گردید و آنگاه با افزایش تعداد اعضای هیأت علمی واجد شرایط دوره دکترای این رشته در سال ۱۳۸۰ دایر گردید. و تا کنون با موفقیت به کار خود ادامه داده است و فارغ التحصیلان دوره ارشد و دانشجویان دکترای این گروه غالباً در مراکز آموزش عالی به فعالیت‌های علمی مشغول‌اند.

تغییرات حاصله در برنامه جدید

اگر چه در بازنگری قبلی که در سال ۱۳۸۶ صورت گرفت تغییرات عمده و چشمگیری ایجاد شد؛ در بازنگری اخیر نیز کمیته سیاستگزاری در سال ۱۳۹۱ پس از چندین جلسه بحث و بررسی بر سر تغییراتی به توافق رسیدند که عبارت است از:

الف) اضافه شدن دروس زیر:

- ۲ واحد به درس گفت و شنود، ۲ واحد درس "آشنایی با لهجه‌های زبان عربی" و ۲ واحد درس "خواندن متون ساده و درک مفاهیم" جهت تقویت توانش زبانی دانشجو و مهارت در ایجاد ارتباط و انشاء مقالات؛
- ۲ واحد درس "ادبیات دوره نهضت" چون نقطه عطفی در تاریخ معاصر ادب عربی به شمار می‌رود؛
- "زبان‌شناسی عمومی" به منظور استفاده از آن در آموزش زبان به دانشجویان، زبان‌شناسی عربی و نیز فراگیری ترجمه؛
- ۲ واحد درس "قرائت و ترجمه متون حقوقی"
- ۲ واحد درس "مطالعات تفسیری و ادبی قرآن کریم"؛
- ۲ واحد درس "آیین نگارش" به زبان فارسی
- ۲ واحد درس "آواشناسی زبان عربی و تجوید قرآن کریم"
- ۲ واحد درس "علوم بلاغی"

ب) تغییرات درون دروس:

- به منظور تبیین بهتر تاریخ ادبیات و تدریس هم‌زمان آن با متون ادبی، درس‌های تاریخ ادبیات و متون در هم ادغام و تحت عنوان ادبیات هر دوره ارائه می‌گردد.
- با توجه به این که مطالب دروس صرف و نحو و بلاغت را نمی‌توان به صورت خودخوان ارائه کرد و تدریس یک دوره کامل مباحث آن نیاز به واحدهای درسی زیادی دارد و از طرفی ماهیت این دروس به گونه ای است که باید با تمرین همراه شود تا اهداف آموزش به طور کامل محقق گردد، برای دروس سه واحدی، یک واحد حل تمرین نیز در نظر گرفته شد.

اهداف رشته:

اهداف زیر در بازنگری اخیر برای رشته زبان و ادبیات عربی در مقطع کارشناسی مد نظر قرار گرفت:

- افزایش توانش دانشجو در ارتباط و نگارش مقالات؛
 - یادگیری و شناخت تاریخ ادبیات و کشورهای عربی؛
 - شناخت زبان‌شناسی عربی و کاربرت از آن در ترجمه؛
 - تقویت نگارش به زبان فارسی جهت ترجمه بهتر متون؛
 - شناخت ترجمه متون حقوقی به منظور کاربرت آن هنگام اشتغال در دارالترجمه‌ها؛
 - شناخت نقد و تحلیل ادبی.
- لازم به ذکر است که در دروس عمومی به جای زبان انگلیسی، زبان عربی عمومی در نظر گرفته شد که سرفصل آن در پایان سرفصل دروس آمده است.

دروس پایه

پیشیاز	تعداد واحد		عنوان درس	ردیف
	واحد عملی	واحد نظری		

—	—	۲	آشناسی زبان عربی و تجوید قرآن کریم	۱
—	—	۲	خواندن متون ساده و درک مفاهیم	۲
—	—	۲	گفت و شنود (۱)	۳
گفت و شنود (۱)	—	۲	گفت و شنود (۲)	۴
گفت و شنود (۲)	—	۲	گفت و شنود (۳)	۵
گفت و شنود (۳)	—	۲	گفت و شنود (۴)	۶
—	—	۳	صرف (۱)	۷
—	—	۳	صرف (۲)	۸
—	—	۳	نحو (۱)	۹
—	—	۳	نحو (۲)	۱۰
—	—	۳	نحو (۳)	۱۱
—	—	۳	نحو (۴)	۱۲
—	—	۳۰	مجموع	*

دروس اصلی - تخصصی

پیشنیاز	تعداد واحد		عنوان درس	ردیف
	واحد عملی	واحد نظری		
—	—	۲	آشنایی با کشورهای عربی	۱
—	—	۲	آزمایشگاه زبان (۱)	۲
آزمایشگاه زبان (۱)	—	۲	آزمایشگاه زبان (۲)	۳
آزمایشگاه زبان (۲)	—	۲	آزمایشگاه زبان (۳)	۴
—	—	۲	نگارش (۱)	۵
نگارش (۱)	—	۲	نگارش (۲)	۶
نگارش (۲)	—	۲	نگارش (۳)	۷
نحو (۴)	—	۲	اعراب قرآن و حدیث	۸
—	—	۳	علوم بلاغی (معانی)	۹
—	—	۳	علوم بلاغی (بیان)	۱۰
—	—	۳	علوم بلاغی (بدیع)	۱۱

—	—	۲	عروض و قافیه	۱۲
—	—	۲	آیین نگارش فارسی	۱۳
آیین نگارش فارسی	—	۲	فن ترجمه (۱)	۱۴
فن ترجمه (۱)	—	۲	فن ترجمه (۲)	۱۵
فن ترجمه (۲)	—	۲	ترجمه از عربی به فارسی	۱۶
فن ترجمه (۲)	—	۲	ترجمه از فارسی به عربی	۱۷
خواندن متون ساده	—	۲	متون رسانه‌ای (۱)	۱۸
متون رسانه‌ای (۱)	—	۲	متون رسانه‌ای (۲)	۱۹
—	—	۲	قرائت و ترجمه متون حقوقی	۲۰
—	—	۲	مبانی زبان‌شناسی	۲۱
مبانی زبان‌شناسی	—	۲	زبان‌شناسی عربی	۲۲
زبان عمومی	—	۲	زبان تخصصی (انگلیسی) (۱)	۲۳
زبان تخصصی (۱)	—	۲	زبان تخصصی (انگلیسی) (۲)	۲۴
فارسی عمومی	—	۲	متون نظم و نثر فارسی	۲۵
—	—	۲	روش تحقیق	۲۶
—	—	۲	ادبیات پیش از اسلام	۲۷
—	—	۲	مطالعات تفسیری و ادبی در قرآن کریم	۲۸
—	—	۲	متون حدیث و ادعیه	۲۹
—	—	۲	نهج البلاغه	۳۰
—	—	۲	ادبیات دوره اموی	۳۱
—	—	۲	ادبیات دوره عباسی (۱)	۳۲
—	—	۲	ادبیات دوره عباسی (۲) - نثر	۳۳
—	—	۲	ادبیات دوره عباسی (۳) - شعر	۳۴
—	—	۳	ادبیات معاصر (۱) - نثر	۳۵
—	—	۳	ادبیات معاصر (۲) - نظم	۳۶
—	—	۲	تحلیل ادبی	۳۷
		۷۹	مجموع	*

دروس اختیاری

پیشنیاز	تعداد واحد		عنوان درس	ردیف
	واحد عملی	واحد نظری		
—	—	۲	روش تدریس زبان و ادبیات عربی	۱
—	—	۲	آشنایی با لهجه‌های عربی	۲
—	—	۲	رایانه و نرم‌افزارهای تخصصی در زبان و ادبیات عربی	۳
—	—	۲	ادبیات صدر اسلام	۴
—	—	۲	ادبیات اندلس	۵
—	—	۲	ادبیات دوره مغولی، مملوکی و عثمانی	۶
—	—	۲	ادبیات دوره نهضت	۷
—	—	۲	ادبیات عربی در ایران	۸
متون نظم و نثر فارسی	—	۲	ادبیات تطبیقی	۹
—	—	۱۸	مجموع	*

از جدول فوق (دروس اختیاری) ۶ واحد به تشخیص گروه ارائه می‌شود.

آواشناسی زبان عربی و تجوید قرآن کریم

علم الأصوات العربية و تجويد القرآن الكريم

Arabic Phonetics and Tajvid of the Holy Quran

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : پایه	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی با نظام آوایی زبان عربی و قواعد مربوط به تجوید و قرائت صحیح قرآن کریم

رئوس مطالب :

- ۱ - معرفی نظام آوایی، همخوان ها و مصوت ها.
- ۲ - مخارج حروف، القاب و صفات حروف.
- ۳ - تعریف علم تجوید و آداب قرائت قرآن کریم.
- ۴ - احکام مختلف مربوط به علم تجوید، مانند: قلب، اخفاء، میم ساکن، نون و میم مشدد، لام های ساکن، حروف مماثل و متقارب و متجانس، احکام راء، احکام مد، حکم هاء کنایه؛ اقسام وقف و ابتداء، هاء تأنیث، همزه وصل و قطع.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- القاضي، ع. ح. (۱۹۶م). العقد الفريد في علم التجويد. صنعاء: مكتبة الجيل الجديد.
- پورفرزيب مولایی، ا. (۱۳۷۴). تجويد جامع. تهران: سمت.

منابع فرعی :

- ابن سعيد الدوسري، إ. (۲۰۰۴م). معجم المصطلحات في علمي التجويد والقراءات. السعودية: جامعة الإمام محمد بن سعود الإسلامية.

- زندگی، ب. (۱۳۷۱). درآمدی بر آواشناسی زبان عربی و تجوید قرآن. مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی.
- ستوده‌نیا، م. (۱۳۷۸). بررسی تطبیقی میان علم تجوید و آواشناسی. تهران: رایزن.

خواندن متون ساده و درک مفاهیم

قراءة النصوص البسيطة وفهمها

Reading and Comprehension of Simple texts

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : پایه	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با روان‌خوانی و درست‌خوانی متون نثر و شعر ساده عربی با رعایت اعراب به منظور فهم و تلفظ صحیح، و نیز افزایش دایره لغات دانشجویان جهت به کارگیری آن کلمات در گفت و شنود، نگارش و درک و فهم متون

رئوس مطالب :

- ۱- خواندن متون ساده در موضوعات مختلف و متنوع.
- ۲- تمرین رعایت قواعد ساده دستوری در خواندن.
- ۳- رعایت عوامل زبر زنجیری، مانند لحن سخن در جملات پرسشی، اخباری، تعجیبی، شرطی؛ و به کار بردن استرس لازم در این جملات.
- ۴- استفاده صحیح از فرهنگ‌های لغت جهت یافتن معانی واژگان در متون.
- ۵- خواندن نوشته‌ها و داستان‌های ساده، مانند آثار جرجی زیدان و احمد امین.
- ۶- تمرین بازگویی خلاصه مطالب خوانده شده.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- عبد الواحد، س. ع. (۱۹۶۸م). المعلم في اللغة العربية. بی‌جا: المؤسسة العربية الحديثة.
 آمین، أ. (۱۹۶۹م). إلی ولدی. بیروت: دار الكتاب العربي.
 صدر، ب. (۱۹۷۳م). المجموعة القصصية الكاملة. بیروت: دار المعارف للمطبوعات.

منابع فرعی :

- مطبوعات عربی و مجلات عربی برای کودکان، چون: الطاهرة، الهدی.
- رادمنش، م. (۱۳۷۳). دروس متن خوانی برای دانشجو. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- غفرانی، م. و یادگاری، ع. (۱۳۶۷). کتاب النظم والنثر. تهران: دانشگاه تهران.
- زیدان، ج. (۱۹۸۱م). مؤلفات جرجي زیدان الكاملة. بیروت: دار الجیل.

گفت و شنود (۱)

المحادثة (۱)

Conversation (1)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : پایه	پیش نیاز : -

هدف درس :

کسب مهارت در گفت و گو به زبان عربی در سطح ساده و ابتدایی

رئوس مطالب :

- ۱ - سلام و احوالپرسی و معارفه.
- ۲ - معرفی خود، خانواده، شغل، انواع مشاغل.
- ۳ - انواع خوراکی‌ها، انواع حیوانات.
- ۴ - مسافرت و توصیف شهرها، و کشورهای مختلف.
- ۵ - گفت و گو در موقعیت‌های مختلف (فرودگاه، بازار، بیمارستان، کتابخانه، مسجد).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : دارد

منابع اصلی :

- حیدری، م. (۱۳۷۷). المدخل الى تعلم اللغة العربية. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
 عبد الرحيم، ف. (۱۴۱۵هـ). دروس اللغة العربية لغير الناطقين بها. المدينة المنورة: مكتبة العربية السعودية.
 فكري، م؛ اشكوری، س. ع؛ انصار شهری، ع. (۱۳۸۷). صدى الحياة. تهران: كانون زبان ایران.

منابع فرعی :

- الحکیم، ح. (۱۳۸۳). الطريقة السهلة لتعلم المكاملة العربية. قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم مؤسسه آموزش عالی باقر العلوم (ع) انتشارات بوستان کتاب.
 العربية المعاصرة. ج ۳. (۱۹۷۷م). تونس: معهد بورقبيبة للغات الحية.

گفت و شنود (۲)

المحادثة (۲)

Conversation (۲)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : پایه	پیش نیاز : گفت و شنود (۱)

هدف درس :

مهارت افزایشی در گفت و گو به زبان عربی در سطح متوسط

رئوس مطالب :

- ۱- ادارات و مؤسسات مختلف دولتی.
- ۲- مراحل مختلف تحصیلی.
- ۳- رسانه‌ها.
- ۴- آداب و رسوم.
- ۵- ورزش.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : دارد

منابع اصلی :

- حیدری، م. (۱۳۷۷). المدخل الى تعلم اللغة العربية. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
- عبد الرحيم، ف. (۱۴۱۵هـ). دروس اللغة العربية لغير الناطقين بها. المدينة المنورة: مكتبة العربية السعودية.
- فكري، م؛ اشكوری، س. ع؛ انصار شهری، ع. (۱۳۸۷). صدی الحیاة. تهران: كانون زبان ایران.

منابع فرعی :

- الحكيم، ح. (۱۳۸۳). الطريقة السهلة لتعلم المكاملة العربية. قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم مؤسسه آموزش عالی باقر العلوم (ع) انتشارات بوستان کتاب.
- العربية المعاصرة. ج ۳. (۱۹۷۷م). تونس: معهد بوقیبة للغات الحیة.

گفت و شنود (۳)

المحادثة (۳)

Conversation (۳)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : پایه	پیش نیاز : گفت و شنود (۲)

هدف درس :

مهارت افزایشی در گفت و گو به زبان عربی در سطح پیشرفته

رئوس مطالب :

- ۱- مکالمه آزاد علمی و ادبی در سطح پیشرفته در موضوعات مختلف مانند: اوضاع مختلف سیاسی کشور یا منطقه یا جهان، مسائل مختلف اجتماعی (زن، خانواده، ازدواج، و امثال آن ...)، مباحث ادبی.
- ۲- خواندن داستان های ساده و خلاصه کردن و بیان آنها به زبان خود.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : دارد

منابع اصلی :

- . حیدری، م. (۱۳۷۷). المدخل الى تعلم اللغة العربية. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
- . عبد الرحيم، ف. (۱۴۱۵هـ). دروس اللغة العربية لغير الناطقين بها. المدينة المنورة: مكتبة العربية السعودية.
- . فكري، م؛ اشكوری، س. ع؛ انصار شهری، ع. (۱۳۸۷). صدی الحیاة. تهران: كانون زبان ایران.

منابع فرعی :

- . الحكيم، ح. (۱۳۸۳). الطريقة السهلة لتعلم المكالمة العربية. قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم مؤسسه آموزش عالی باقر العلوم (ع) انتشارات بوستان کتاب.
- . العربية المعاصرة. ج ۳. (۱۹۷۷م). تونس: معهد بورقبة للغات الحية.
- . جامعة أم القرى. (۲۰۰۸م). تعليم العربية للناطقين بغيرها الكتاب الأساسي. ط ۲. مكة المكرمة: جامعة أم القرى.

گفت و شنود (۴)

المحادثة (۴)

Conversation (۴)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : پایه	پیش نیاز : گفت و شنود (۳)

هدف درس :

مهارت افزایشی در بیان شفاهی داستان و ارائه سخنرانی

رئوس مطالب :

- ۱- مکالمه آزاد علمی و ادبی در سطح پیشرفته در موضوعات مختلف.
- ۲- خواندن داستان های مختلف در حد پیشرفته و خلاصه کردن و بیان آنها به زبان خود.
- ۳- ارائه سخنرانی در یک موضوع علمی یا ادبی.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : دارد

منابع اصلی :

- . حیدری، م. (۱۳۷۷). المدخل الى تعلم اللغة العربية. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
- . عبد الرحيم، ف. (۱۴۱۵هـ). دروس اللغة العربية لغير الناطقين بها. المدينة المنورة: مكتبة العربية السعودية.
- . فكري، م؛ اشكوري، س. ع؛ انصار شهري، ع. (۱۳۸۷). صدى الحياة. تهران: كانون زبان ایران.

منابع فرعی :

- . الحكيم، ح. (۱۳۸۳). الطريقة السهلة لتعلم المكاملة العربية. قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم مؤسسه آموزش عالی باقر العلوم (ع) انتشارات بوستان کتاب.
- . العربية المعاصرة. ج. ۳. (۱۹۷۷م). تونس: معهد بورقوية للغات الحية.
- . جامعة أم القرى. (۲۰۰۸م). تعليم العربية للناطقين بغيرها الكتاب الأساسي. ط ۲. مكة المكرمة: جامعة أم القرى.
- داستان های عربی.

صرف (۱)

الصرف (۱)

Morphology (1)

تعداد واحد نظری : ۳	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : دارد (یک ساعت)
نوع درس : پایه	پیش نیاز : -

هدف درس :

فرا گرفتن یک دوره صرف (بخش فعل) برای واژه‌شناسی، درست‌خوانی و درست‌نویسی

رئوس مطالب :

- ۱- تعریف علم صرف، تاریخچه آن، و تفاوت آن با علم نحو.
- ۲- انواع کلمه بر اساس شمار حروف اصلی (ثلاثی، رباعی، خماسی)، و نوع حروف (صحیح، سالم، معتل، مضاعف، مهموز).
- ۳- وزن و قواعد مربوط به آن، و فعل متصل و غیر متصل.
- ۴- انواع فعل (ماضی، مضارع، امر)، و صرف آن.
- ۵- فعل مضاعف و صرف آن همراه با قواعد ادغام.
- ۶- فعل مهموز و صرف آن همراه با قواعد تخفیف همزه.
- ۷- فعل معتل و صرف آن همراه با قواعد اعلال.
- ۸- فعل لازم و متعدی، معلوم و مجهول و صرف آنها.
- ۹- صرف فعل مضارع در حالت‌های سه گانه اعرابی (مرفوع، منصوب، مجزوم)، و همراه با نون تأکید خفیفه و ثقیله.
- ۱۰- باب‌های ثلاثی مزید و رباعی و اشاره به معانی هر باب و صرف فعل‌های ماضی، مضارع، و امر هر باب.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید : -

توضیح :

- لازم است در این درس همه مباحث مطرح شده برای دانشجو توضیح داده شده و در کنار مسائل نظری، موضوع تطبیق موضوعات بر آیات و عبارات ادبی مورد غفلت قرار نگیرد.
- این درس باید همراه با واحد «حل تمرین» باشد که در ارائه آن می‌توان از دانشجویان ممتاز هم استفاده کرد.

منابع اصلی :

- طباطبایی، س. م. (۱۳۹۱). صرف ساده به ضمیمه صرف مقدماتی. قم: مؤسسه انتشارات دار العلم.
- الشرتونی، ر. ر. (۱۹۶۴م). مبادئ العربية. ج ۴. بیروت: المكتبة الشریقة.

منابع فرعی :

. انصاری، ش. (۱۳۷۵). مباحث فی علم الصرف. اهواز: دانشگاه چمران.
. دیباجی، ا. (۱۳۷۷). الجدید فی الصرف و النحو. تهران: انتشارات سمت.
. سلیمانزاده نجفی، س. ر. (۱۳۸۱). الصرف المیسر جدید منقح أسئلة وأجوبة ولوحات. اصفهان: کتابنامه نجف.

صرف (۲)

الصرف (۲)

Morphology (۲)

تعداد واحد نظری : ۳	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : دارد (یک ساعت)
نوع درس : پایه	پیش‌نیاز : -

هدف درسی :

فرا گرفتن یک دوره صرف (بخش اسم) برای واژه‌شناسی، درست‌خوانی و درست‌نویسی

رئوس مطالب :

- ۱- مصدر و اقسام آن (اصلی، میمی، صناعی، مجهول، مره، نوع، مؤول)، اسم مصدر.
- ۲- جامد و مشتق، و انواع مشتقات (اسم فاعل، اسم مفعول، صفت مشبیه، افعال تفضیل، اوزان مبالغه، اسم مکان، زمان و اسم آلت).
- ۳- مذکر و مؤنث و انواع آن (حقیقی، مجازی).
- ۴- معرب و مبنی و انواع آن، متصرف و غیر متصرف.
- ۵- مفرد، مثنی، جمع و انواع آن (جمع مؤنث سالم، مذکر سالم، مکسر، جمع‌های سماعی، جمع قله و کثره، جمع الجمع، منتهی الجموع)، اسم جمع، اسم جنس جمعی.
- ۶- نسبت.
- ۷- تصغیر.
- ۸- معرفه و نکره، انواع آن.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید : -

توضیح :

- لازم است در این درس همه مباحث مطرح شده برای دانشجوی توضیح داده شده و در کنار مسائل نظری، موضوع تطبیق موضوعات بر آیات و عبارات ادبی مورد غفلت قرار نگیرد.
- این درس باید همراه با واحد «حل تمرین» باشد که در ارائه آن می‌توان از دانشجویان ممتاز هم استفاده کرد.

منابع اصلی :

- طباطبایی، س. م. (۱۳۹۱). صرف ساده به ضمیمه صرف مقدماتی. قم: مؤسسه انتشارات دار العلم.
- الشرتونی، ر. ر. (۱۹۶۴م). مبادئ العربية. ج ۴. بیروت: المكتبة الشریقة.

منابع فرعی :

. انصاری، ش. (۱۳۷۵). مباحث فی علم الصرف. اهواز: دانشگاه چمران.
. دیباجی، ا. (۱۳۷۷). الجدید فی الصرف و النحو. تهران: انتشارات سمت.
. سلیمانزاده نجفی، س. ر. (۱۳۸۱). الصرف المیسر جدید منقح أسئلة و أجوبة ولوحات. اصفهان: کتابنامه نجف.

نحو (۱)

النحو (۱)

Syntax (۱)

تعداد واحد نظری : ۳	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : دارد (یک ساعت)
نوع درس : پایه	پیش‌نیاز : -

هدف درس :

فراگیری یک دوره نحو و قواعد دستور زبان عربی برای درست خواندن، و درست نوشتن و استنباط معنای صحیح از متن

رئوس مطالب :

- ۱- اشاره‌ای گذرا به تاریخ علم نحو.
- ۲- معرب و مبنی، انواع اعراب، روش ترکیب.
- ۳- رفع، نصب و جزم فعل مضارع .
- ۴- فاعل .
- ۵- نائب فاعل.
- ۶- مبتدا و خبر (ملحقات مبتدا و خبر، مبتدای وصفی، حذف هر یک از مبتدا و خبر).
- ۷- ضمیر فصل یا عماد.
- ۸- افعال ناقصه
- ۹- افعال مقاربه
- ۱۰- حروف مشبیه به لیس

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید :-

توضیح :

- لازم است در این درس همه مباحث مطرح شده برای دانشجوی توضیح داده شده و در کنار مسائل نظری، موضوع تطبیق موضوعات بر آیات و عبارات ادبی مورد غفلت قرار نگیرد.
- این درس باید همراه با واحد «حل تمرین» باشد که در ارائه آن می‌توان از دانشجویان ممتاز هم استفاده کرد.

منابع اصلى :

- . الشرتونى، ر. ر. (١٩٦٤م). مبادئ العربية. ج ٤. بيروت: المكتبة الشرقية.
. المكاوي، أ. (١٩٦١م). التطبيقات العربية على القواعد النحوية والصرفية. ط ٢. القاهرة: مطبعة دار التأليف.
. بهاء الدين بوخود، ع. (١٩٨٧م). المدخل النحوي تطبيق و تدريب في النحو العربي. بيروت: المؤسسة الجامعية.

منابع فرعى :

- . الراجحي، ع. (٢٠٠٠م). التطبيق النحوي. ط ٢. الإسكندرية: دار المعرفة الجامعية.
. رمضان محمد النجار، ن. (٢٠٠٠م). الواضح في النحو وتطبيقاته. جامعة حلوان.
. علي عفش، م. (١٩٩٢م). معين الطلاب في قواعد النحو والإعراب. بيروت: دار الشرق العربي.
. يونس بشير، ع. (١٩٩٨م). النحو في ظلال القرآن الكريم. عمان: دار مجدلاوي.

نحو (۲)

النحو (۲)

Syntax (۲)

تعداد واحد نظری : ۳	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : دارد (یک ساعت)
نوع درس : پایه	پیش نیاز : -

هدف درس :

فراگیری یک دوره نحو و قواعد دستور زبان عربی برای درست خواندن، و درست نوشتن و استنباط معنای صحیح از متن

رئوس مطالب :

- ۱- حروف مشبیه بالفعل
- ۲- لای نفی جنس.
- ۳- ضمیر شأن.
- ۴- مفعول مطلق.
- ۵- مفعول به، و تعدیه فعل به بیش از یک مفعول.
- ۶- عوامل مفعول به (فعل، مصدر، أفعال تعجب، اسم فاعل، اسم مفعول، اسم فعل، صفت مشبیه).
- ۷- تحذیر و اغراء.
- ۸- اختصاص.
- ۹- اشتغال.
- ۱۰- تنازع.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید : -

توضیح :

- لازم است در این درس همه مباحث مطرح شده برای دانشجوی توضیح داده شده و در کنار مسائل نظری، موضوع تطبیق موضوعات بر آیات و عبارات ادبی مورد غفلت قرار نگیرد.
- این درس باید همراه با واحد «حل تمرین» باشد که در ارائه آن می توان از دانشجویان ممتاز هم استفاده کرد.

منابع اصلى :

- . الشرتونى، ر. ر. (١٩٦٤م). مبادئ العربية. ج ٤. بيروت: المكتبة الشرقية.
. المكاوي، أ. (١٩٦١م). التطبيقات العربية على القواعد النحوية والصرفية. ط ٢. القاهرة: مطبعة دار التأليف.
. بهاء الدين بوخود، ع. (١٩٨٧م). المدخل النحوي تطبيق و تدريب في النحو العربي. بيروت: المؤسسة الجامعية.

منابع فرعى :

- . الراجحي، ع. (٢٠٠٠م). التطبيق النحوي. ط ٢. الإسكندرية: دار المعرفة الجامعية.
. رمضان محمد النجار، ن. (٢٠٠٠م). الواضح في النحو و تطبيقاته. جامعة حلوان.
. علي عفش، م. (١٩٩٢م). معين الطلاب في قواعد النحو والإعراب. بيروت: دار الشرق العربي.
. يونس بشير، ع. (١٩٩٨م). النحو في ظلال القرآن الكريم. عمان: دار مجدلاوي.

نحو (۳)

النحو (۳)

Syntax (۳)

تعداد واحد نظری : ۳	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : دارد (یک ساعت)
نوع درس : پایه	پیش نیاز : -

هدف درس :

فراگیری یک دوره نحو و قواعد دستور زبان عربی برای درست خواندن، و درست نوشتن و استنباط معنای صحیح از متن

رئوس مطالب :

- ۱- منادی، و مباحث الحاقی آن (استغاثه، ندبه و ترخیم).
- ۲- مفعول له.
- ۳- مفعول فیه.
- ۴- مفعول معه .
- ۵- حال.
- ۶- تمییز.
- ۷- افعال مدح و ذم .
- ۸- افعال تفضیل.
- ۹- استثناء.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید : -

توضیح :

- لازم است در این درس همه مباحث مطرح شده برای دانشجوی توضیح داده شده و در کنار مسائل نظری، موضوع تطبیق موضوعات بر آیات و عبارات ادبی مورد غفلت قرار نگیرد.
- این درس باید همراه با واحد «حل تمرین» باشد که در ارائه آن می توان از دانشجویان ممتاز هم استفاده کرد.

منابع اصلى :

- . الشرتونى، ر. ر. (١٩٦٤م). مبادئ العربية. ج ٤. بيروت: المكتبة الشرقية.
. المكاوى، أ. (١٩٦١م). التطبيقات العربية على القواعد النحوية والصرفية. ط ٢. القاهرة: مطبعة دار التأليف.
. بهاء الدين بوخود، ع. (١٩٨٧م). المدخل النحوي تطبيق و تدريب فى النحو العربى. بيروت: المؤسسة الجامعية.

منابع فرعى :

- . الراجحى، ع. (٢٠٠٠م). التطبيق النحوى. ط ٢. الإسكندرية: دار المعرفة الجامعية.
. رمضان محمد النجار، ن. (٢٠٠٠م). الواضح فى النحو و تطبيقاته. جامعة حلوان.
. على عفش، م. (١٩٩٢م). معين الطلاب فى قواعد النحو والإعراب. بيروت: دار الشرق العربى.
. يونس بشير، ع. (١٩٩٨م). النحو فى ظلال القرآن الكرىم. عمان: دار مجدلاوى.

نحو (۴)

النحو (۴)

Syntax (۴)

تعداد واحد نظری : ۳	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : دارد (یک ساعت)
نوع درس : پایه	پیش نیاز : -

هدف درس :

فراگیری یک دوره نحو و قواعد دستور زبان عربی برای درست خواندن، و درست نوشتن و استنباط معنای صحیح از متن

رئوس مطالب :

- ۱- حروف جر.
- ۲- اضافه (اضافه لفظی، معنوی، اضافه به جمله).
- ۳- نعت.
- ۴- تأکید.
- ۵- بدل و عطف بیان.
- ۶- عطف نسق.
- ۷- معانی حروف جر.
- ۸- انواع حروف (قسم، عطف، استفهام، جواب، نفی، ردع، استفتاح، تنبيه و تحضيض، شرط، تفصیل، تفسیر و مفاجاه، استقبال، توقع، لامات، حروف زائده).
- ۹- انواع جمله.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید : -

توضیح :

- لازم است در این درس همه مباحث مطرح شده برای دانشجوی توضیح داده شده و در کنار مسائل نظری، موضوع تطبیق موضوعات بر آیات و عبارات ادبی مورد غفلت قرار نگیرد.
- این درس باید همراه با واحد «حل تمرین» باشد که در ارائه آن می توان از دانشجویان ممتاز هم استفاده کرد.

منابع اصلى :

- . الشرتونى، ر. ر. (١٩٦٤م). مبادئ العربية. ج ٤. بيروت: المكتبة الشرقية.
. المكاوي، أ. (١٩٦١م). التطبيقات العربية على القواعد النحوية والصرفية. ط ٢. القاهرة: مطبعة دار التأليف.
. بهاء الدين بوخود، ع. (١٩٨٧م). المدخل النحوي تطبيق و تدريب في النحو العربي. بيروت: المؤسسة الجامعية.

منابع فرعى :

- . الراجحي، ع. (٢٠٠٠م). التطبيق النحوي. ط ٢. الإسكندرية: دار المعرفة الجامعية.
. رمضان محمد النجار، ن. (٢٠٠٠م). الواضح في النحو و تطبيقاته. جامعة حلوان.
. علي عفش، م. (١٩٩٢م). معين الطلاب في قواعد النحو والإعراب. بيروت: دار الشرق العربي.
. يونس بشير، ع. (١٩٩٨م). النحو في ظلال القرآن الكريم. عمان: دار مجدلاوي.

آشنایی با کشورهای عربی

التعرف على البلدان العربية

Familiarity with Arabic Countries

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با کشورهای عربی از لحاظ سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، و طبیعی

رئوس مطالب :

- ۱ - شرایط اقلیمی کشورهای عربی و اوضاع طبیعی.
- ۲ - اوضاع آمار نفوس انسانی و اوضاع اقتصادی.
- ۳ - دانش و تمدن.
- ۴ - زبان و فرهنگ.
- ۵ - وضعیت سیاسی.
- ۶ - تاریخ استقلال جوامع عربی معاصر
- ۷ - تاریخ بحران های جوامع عربی معاصر.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

کفافی، ع. س. (۱۹۶۷م). المجتمع العربی. بیروت: دارالنهضة.

منابع فرعی :

غریال، م. ش. (۱۹۶۱م). العوامل التاريخية في بناء الأمة العربية. القاهرة: تحضة مصر.
- مرغی، ج. (۱۳۶۳). اوضاع کشورهای اسلامی، تهران: ناشر نمایشگاه دائمی کتاب.

آزمایشگاه زبان (۱)

مختبر اللغة (۱)

Language Laboratory (1)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

فراگیری کیفیت تلفظ و همچنین مهارت های شفاهی زبان (شنیدن، گفتگو)

رئوس مطالب :

- ۱- آموختن اصول تلفظ حروف و حرکات عربی.
- ۲- تمرین تلفظ صحیح جمله های عربی از طریق تقلید.
- ۳- تمرین گفت و گوهای ساده و کوتاه به زبان عربی در موضوعات مختلف.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- فکری، م. (۱۳۸۸). شاهد و تعلم. تهران: معهد ایران للغات
- استفاده از نوارها، فیلمها و لوحهای فشرده مفید در آموزش زبان عربی.

منابع فرعی :

- باقری، م. (۱۳۷۱). مکالمات روزمره عربی - فارسی. تهران: خرد.
- پور کریم، م. م. (۱۳۶۱). روش نوین عربی. تهران: انتشارات عبدالرحیم علمی.
- فکری، م؛ اشکوری، س. ع؛ انصار شهری، ع. (۱۳۸۷). صدی الحیاة. چ ۲. تهران: کانون زبان ایران، همراه با نوارهای مربوط به کتاب.

آزمایشگاه زبان (۲)

مختبر اللغة (۲)

Language Laboratory (۲)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز: آزمایشگاه زبان (۱)

هدف درس :

بالا بردن کیفیت تلفظ و تقویت مهارت های شفاهی زبان (شنیدن، گفت و گو) در سطح متوسط

رئوس مطالب :

۱. تمرین شنیداری دانشجویان.
۲. تمرین گفتاری دانشجویان.
۳. دیدن فیلم و بازگویی چکیده آن در موضوعات ساده و توصیفی.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- فکری، م. (۱۳۸۸). شاهد و تعلم. تهران: معهد ایران للغات
- استفاده از نوارها، فیلم ها و لوح های فشرده مفید در آموزش زبان عربی.

منابع فرعی :

- باقری، م. (۱۳۷۱). مکالمات روزمره عربی - فارسی.
- پور کریم، م. م. (۱۳۶۱). روش نوین عربی. تهران: انتشارات عبدالرحیم علمی.
- فکری، م؛ اشکوری، س. ع؛ انصار شهری، ع. (۱۳۸۷). صدی الحیاة. چ ۲. تهران: کانون زبان ایران، همراه با نوارهای مربوط به کتاب.

آزمایشگاه زبان (۳)

مختبر اللغة (۳)

Language Laboratory (۳)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : آزمایشگاه زبان (۲)

هدف درس :

بالا بردن کیفیت تلفظ و تقویت مهارت های شفاهی زبان (شنیدن، فهمیدن) در سطح پیشرفته

رئوس مطالب :

۱. تمرین شنیداری دانشجوی.
۲. تمرین گفتاری دانشجوی.
۳. دیدن فیلم و بازگویی چکیده آن در موضوعات تحلیلی.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- فکری، م. (۱۳۸۸). شاهد و تعلم. تهران: معهد ایران للغات
- استفاده از نوارها، فیلمها و لوحهای فشرده مفید در آموزش زبان عربی.

منابع فرعی :

- باقری، م. (۱۳۷۱). مکالمات روزمره عربی - فارسی.
- پور کریم، م. م. (۱۳۶۱). روش نوین عربی. تهران: انتشارات عبدالرحیم علمی.
- فکری، م؛ اشکوری، س. ع؛ انصار شهری، ع. (۱۳۸۷). صدی الحیاة. ج ۲. تهران: کانون زبان ایران، همراه با نوارهای مربوط به کتاب.

نگارش (۱)

التعبير (۱)

Writing (۱)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

کسب مهارت در جمله نویسی و جمله سازی درست به زبان عربی

رئوس مطالب :

- ۱- موضوع درس نگارش، اهمیت آن، و اشاره به اجزای اصلی موضوع نگارشی.
- ۲- آشنایی با مفردات و تعابیر اصطلاحی مختلف در موضوعات گوناگون.
- ۳- تمرین نگارش مطالب زیر:
 - ۱-۳- جمله اسمیه با به کار بردن: اسماء اشاره، ضمائر متصل و منفصل، خبر مفرد، ترکیب اضافه، صفت و موصوف، شبه جمله، اعداد
 - ۲-۳- جمله فعلیه با به کار بردن انواع فعل و انواع مفعول ها و حال و تمییز.
 - ۳-۳- جملات پایه و پیرو مانند جمله وصفیه، حالیه، شرطیه و صله.
 - ۴-۳- بازنویسی انواع جملات نامرتب.
 - ۵-۳- تکمیل جمله های ناقص.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

۱. آسمر، ر. (۲۰۰۰م). المعین في الإنشاء. بیروت: عالم الكتب.
۲. طحیمی العلی، ف. (۱۹۹۲م). الإنشاء العربي المیسر. بیروت: دار ابن کثیر.
۳. عضاضة، ا. م. (۱۹۹۲م). الإنشاء الصحيح. ج ۱. بیروت: دار الفكر للطباعة والنشر والتوزيع.

منابع فرعى :

- . بردعى، م. ت. (١٩٢٢م). تعليم الإنشاء العربى لتلاميذ المدارس الابتدائية. المعارف.
- . خالديه البياع، م. (١٩٩٩م). المرشد الواضح فى الإنشاء. بيروت: دار ومكتبة الهلال.
- . محمد مايو، ع. (١٩٩٦م). معالم فن الإنشاء. بيروت: دار القلم العربى.

نگارش (۲)

التعبير (۲)

Writing (۲)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش‌نیاز : نگارش (۱)

هدف درس :

کسب مهارت در نگارش انشای ساده در موضوعات ساده

رئوس مطالب :

- نگارش انشای ساده با الهام گرفتن از مقالات نویسندگان معروف عرب در موضوعات زیر:

- ۱- وصف مانند: طبیعت (بهار، تابستان، پاییز، زمستان)، انسان، روستا و شهر، مسافرت‌های کوتاه، مناسبت‌ها.
- ۲- نگارش داستان‌های کوتاه.
- ۳- نامه‌نگاری ساده (ضمن بیان اصول نامه‌نگاری، اصطلاحات و تعابیر خاص این زمینه).
- ۴- بیان اصول خلاصه‌نویسی و دادن متن‌های ساده جهت خلاصه‌نویسی.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- . الفاخوری، ح. (۱۹۶۲م). الجدید فی الانشاء العربی. ج ۹، ۸، ۷. بیروت: دارالکتاب اللبنانی.
- . عضاضة، ا. م. (۱۹۹۲م). الإنشاء الصحیح. ج ۲ و ۳. بی جا: دار الفکر للطباعة والنشر والتوزیع.
- . میرقادی، س. ف. (۱۳۸۶). کتابة الرسائل باللغة العربیة وفن التلخیص. تهران: سمت.

منابع فرعی :

- . دیزیرة، س. (۱۹۹۷م). صناعة الانشاء: للصفین الاول و الثانی التکمیلین. بیروت: دارالفکر العربی.
- . رضا، ع. (۱۹۸۴م). الإنشاء الواضح. بیروت: مکتبة دار الشرق.
- . هندای، خ. (۱۹۹۹م). تیسیر الإنشاء. ط ۱۰. بیروت: مکتبة دار الشرق.

نگارش (۳)

التعبير (۳)

Writing (۳)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش‌نیاز : نگارش (۲)

هدف درس :

کسب مهارت در نگارش به زبان عربی در موضوعات مختلف

رئوس مطالب :

- آشنایی با مفردات و تعابیر اصطلاحی مختلف در موضوعات گوناگون.
- نامه‌نگاری در موضوعات مختلف مانند: تبریک، تسلیت، تجارت، اداری.
- تمرین نگارش در موضوعات مختلف:

- ۱ - اجتماعی و اخلاقی (ارزش‌های انسانی، زن، فقر).
- ۲ - فرهنگی و هنری (ورزش، کتاب، نقاشی، خط، ارتباط زبان عربی و فارسی).
- ۳ - تاریخی و سیاسی (سرگذشت ملت‌ها، انواع تحلیل‌های سیاسی).
- ۴ - ادبی (نقد داستان و نمایشنامه).
- ۵ - دینی

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید :-

منابع اصلی :

- . الفاحوری، ح. (۱۹۶۲م). الجدید فی الإنشاء العربی. ج ۹، ۸، ۷. بیروت: دارالکتاب اللبنانی.
- . عضاضة، ا. م. (۱۹۹۲م). الإنشاء الصحیح. ج ۴. بی جا: دار الفكر للطباعة والنشر والتوزیع.

منابع فرعی :

- . أبو حاتم، ن؛ الساحورة، ن. (۲۰۰۵م). موسوعة تعلیم الإنشاء «التعبیر». دار أسامة.

. خوص، أ. (١٩٩٥م). قصة الإنشاء أسلوب متطور في التعبير والإنشاء. المطبعة العلمية.

اعراب قرآن و حدیث

إعراب القرآن والحديث

Iraab of the Quran and the Hadith

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : نحو (۴)

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با وجوه صرفی و نحوی آیات و روایات و کسب مهارت در تجزیه و ترکیب قرآن و حدیث.

رئوس مطالب :

- تجزیه و ترکیب گزیده‌ای از:
- ۱- آیات قرآن کریم.
- ۲- حدیث نبوی.
- ۳- نهج البلاغه.
- ۴- روایات اهل بیت (ع).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

. طنطاوی، م. (۱۹۹۵م). معجم إعراب ألفاظ القرآن الکریم. راجعه الشيخ محمد فهميم أبو عبیة. بیروت: مکتبة لبنان ناشرون.
 - متون حدیث.

منابع فرعی :

. صافی، م. (۱۹۸۶م). الجدول في إعراب القرآن و صرفه. دار الرشید.

علوم بلاغی (معانی)

البلاغة (المعاني)

Rhetoric (Almaani)

تعداد واحد عملی : - حل تمرین : دارد (یک ساعت)	تعداد واحد نظری : ۳
پیش نیاز : -	نوع درس : اصلی - تخصصی

هدف درس :

آشنایی با مباحث بلاغت زبان عربی در حوزه معانی

رئوس مطالب :

- ۱- اشاره‌ای گذرا به تاریخ علم بلاغت.
- ۲- مباحث مقدماتی (فصاحت و بلاغت، تقسیم بلاغت به سه شاخه معانی، بیان، و بدیع، تعریف علم معانی).
- ۳- صدق و کذب، خبر، اغراض خبر، انواع خبر (ابتدایی، طلبی، انکاری)، انواع جمله (اسمیة، فعلیة).
- ۴- انشاء و انواع آن (امر، نهی، استفهام، تمنی، نداء) و اغراض ثانوی هر یک از آنها.
- ۵- احوال مسند إلیه (ذکر، حذف، تعریف، تنکیر، تقدیم و تأخیر)؛ احوال مسند (ذکر، حذف، تعریف، تنکیر، تقدیم و تأخیر).
- ۶- اطلاق و تقييد (تقييد به نعت، تأکید، عطف بیان، عطف نسق، بدل، ضمیر فصل، نواسخ، شرط، نفی).
- ۷- احوال متعلقات فعل.
- ۸- قصر (تعریف آن، انواع آن).
- ۹- فصل، و وصل (تعریف، مواضع فصل، مواضع وصل).
- ۱۰- ایجاز، اطناب، و مساوات (تعریف هر یک، انواع اطناب).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید :-

توضیح :

- لازم است در این درس همه مباحث مطرح شده برای دانشجوی توضیح داده شده و در کنار مسائل نظری، موضوع تطبیق موضوعات بر آیات و عبارات ادبی مورد غفلت قرار نگیرد.
- این درس باید همراه با واحد «حل تمرین» باشد که در ارائه آن می‌توان از دانشجویان ممتاز هم استفاده کرد.

منابع اصلی :

- الهاشمی، أ. (١٣٨٦). جواهر البلاغة . قم: دار الفكر.

منابع فرعی :

- الجارم، ع. (١٩٦٩). البلاغه الواضحة. القاهرة: مطابع دارالمعارف بمصر.

- الديباجي، إ. (١٣٧٦). بداية البلاغة. تهران: سمت.

علوم بلاغی (بیان)

البلاغة (البيان)

Rhetoric (Albayan)

تعداد واحد نظری : ۳	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : دارد (یک ساعت)
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی با مباحث بلاغت زبان عربی در حوزه بیان و صور خیال

رئوس مطالب :

- ۱- مجاز (تعریف، و انواع آن).
- ۲- تشبیه (تعریف، ارکان، ادوات، انواع، و فوائد آن).
- ۳- استعاره (تعریف، و انواع آن).
- ۴- کنایه (تعریف، و انواع آن).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید : -

توضیح :

- لازم است در این درس همه مباحث مطرح شده برای دانشجوی توضیح داده شده و در کنار مسائل نظری، موضوع تطبیق موضوعات بر آیات و عبارات ادبی مورد غفلت قرار نگیرد.
- این درس باید همراه با واحد «حل تمرین» باشد که در ارائه آن می توان از دانشجویان ممتاز هم استفاده کرد.

منابع اصلی :

- . الهاشمی، ا. (۱۳۸۶). جواهر البلاغة . قم: دار الفکر.
- . پیرالی شال، ع. (۱۳۸۷). البيان في مرآة الأدب العربي والفارسي. تهران: سمت.

منابع فرعی :

- الجارم، ع. (۱۹۶۹م). البلاغه الواضحة. القاهرة: مطابع دارالمعارف بمصر.
- الديباجي، إ. (۱۳۷۶). بداية البلاغة. تهران: سمت.
- خاقانی، م. (۱۳۷۶). جلوه‌های بلاغت در نهج البلاغه. تهران: بنیاد نهج البلاغه.

علوم بلاغی (بدیع)

البلاغة (البدیع)

Rhetoric (Albadia)

تعداد واحد نظری : ۳	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : دارد (یک ساعت)
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی با مباحث بلاغت زبان عربی در حوزه بدیع و زیبایی شناسی

رئوس مطالب :

- ۱- علم بدیع (تعریف آن، فواید، و انواع آن).
- ۲- محسنات معنوی (توریه، استخدام، استطراد، افتنان، طباق، مقابله، مراعاة النظر، ارساد، ادماج، مذهب کلامی، حسن تعلیل، تجرید، مشاکله، مزاجه، طی و نشر، جمع، تفریق، تقسیم، جمع و تفریق، جمع و تقسیم، مبالغه، مغایره، تأکید المدح بما یشبه الذم، تأکید الذم بما یشبه المدح، توجیه، نفی الشئ بیجاب، القول بالموجب، ائتلاف اللفظ و المعنی، تفریع، استتباع، سلب و ایجاب، ابداع، اسلوب حکیم، تشابه الأطراف، عکس، تجاهل العارف).
- ۳- محسنات لفظی (جناس و انواع آن، تصحیف، ازدواج، سجع، موازنه، ترصیع، تشریح، لزوم ما لا یلزم، رد العجز علی الصدر، ما لا یشتحیل بالإنعکاس، ائتلاف اللفظ مع اللفظ، تسمیط، انسجام و سهولت، اکتفاء، تطریر).
- ۴- معرفی برخی بدیعیات در تاریخ ادبیات عربی.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید : -

توضیح :

- لازم است در این درس همه مباحث مطرح شده برای دانشجوی توضیح داده شده و در کنار مسائل نظری، موضوع تطبیق موضوعات بر آیات و عبارات ادبی مورد غفلت قرار نگیرد.
- این درس باید همراه با واحد «حل تمرین» باشد که در ارائه آن می‌توان از دانشجویان ممتاز هم استفاده کرد.

منابع اصلی :

- . الهاشمی، أ. (۱۳۸۶). جواهر البلاغه . قم: دار الفكر.
. أبو زيد، ع. (۱۹۸۳م). البديعيات في الأدب العربي نشأتها، تطورها، أثرها. بيروت: عالم الكتب.

منابع فرعی :

- . الجارم، ع. (۱۹۶۹م). البلاغه الواضحة. القاهرة: مطابع دارالمعارف بمصر.
. عباچی، أ. (۱۳۸۶). علوم البلاغة في البديع والعروض والقافية. تهران: سمت.
- خاقانی، م. (۱۳۷۶). جلوههای بلاغت در نهج البلاغه. تهران: بنیاد نهج البلاغه.

عروض و قافیه

العروض والقافية

Prosody and Rhyme

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی با موسیقی شعر و عروض و قافیه عربی و بحور شعری

رئوس مطالب :

- ۱ - تعریف علم عروض، فایده آن، اجزای بیت شعر، زحافات و علل، کیفیت وزن شعر، کیفیت تقطیع.
- ۲ - بحور شعری (طویل، بسیط، وافر، کامل، خفیف، رمل، رجز، سریع، متقارب، منسرح، هزج، مدید، مجتث، خبب، محدث، مضارع، مقتضب).
- ۳ - بررسی عروض شعر تفعیله (نیمایی).
- ۴ - قافیه، تعریف آن، مکونات قافیه مانند: روی، ردف، تأسیس، دخیل؛ عیوب قافیه مانند: اقواء، اکفاء، ایطاء، تضمین، سناد.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید :-

منابع اصلی :

- مایو، ق. (۱۹۸۹م). المعین فی العروض والقافية. إشراف إميل بدیع یعقوب. حلب: دار القلم العربي.
- معروف، ن. (۱۹۸۷م). علم العروض التطبيقي. بیروت: دار النفائس.
- معروف، ی. (۱۳۷۸). العروض العربي البسيط: أسهل الطرق لتعلم العروض والقافية. تهران: سمت.

منابع فرعی :

- بدیع یعقوب، إ. (۱۹۹۱م). المعجم المفصل فی علم العروض والقافية وفنون الشعر. بیروت: دار الکتب العلمیة.
- عتیق، ع. (۱۹۷۴م). علم العروض والقافية. بیروت: دار النهضة العربیة.
- معوض، س. (۲۰۰۹م). علم العروض وموسیقی الشعر. طرابلس: طرابلس الحدیثة للکتاب.

آیین نگارش فارسی

قواعد الكتابة بالفارسیة

Principles of writing in Persian

تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -	تعداد واحد نظری : ۲
پیش نیاز : -	نوع درس : اصلی - تخصصی

هدف درس :

مهارت افزایی در نگارش متون گوناگون به زبان فارسی

رئوس مطالب :

- ۱- نویسنده‌گی حرفه‌ای و غیر حرفه‌ای (تعریف، ویژگی‌ها و شرایط).
- ۲- زبان نوشته (عادی، علمی، ادبی، محاوره، شکسته، معیار، سره‌نویسی).
- ۳- خصایص بلاغی زبان (ساده‌نویسی، ایجاز و اطناب، یک‌نواختی و تنوع).
- ۴- راه‌های پرورش معانی (تعریف، توصیف، استدلال، بررسی علل و نتایج، استشهاد، مقایسه، تقسیم‌بندی).
- ۵- شیوه تنظیم ساختار صوری نوشته: (بند یا پاراگراف، عنوان بندی اصلی و فرعی، پانویس و پی‌نوشت، فهرست نویسی).
- ۶- قواعد درست‌نویسی (مانند: رسم الخط زبان فارسی، آوانگاری، شیوه املا، کتابت «ب» و «به»، حذف و عطف فاعل، حذف و عطف حرف اضافه، حذف و عطف فعل، فعل بسیط و فعل مرکب، کاربرد فعل معین، تکرار «است»، مطابقت فعل و فاعل، تناسب جمله‌های فعلی متعدد از نظر زمان، عطف جمله‌ها با وجه وصفی، کاربرد «را»، نقل قول مستقیم و غیر مستقیم، علایم سجاوندی، کاربرد صفت و قید، نحوه نگارش واژگان غیر فارسی، ضوابط مربوط به جمع و اسم جمع و جمع الجمع).
- ۷- نگارش عدد و رقم و فرمول، مقیاس‌ها، نمودارها و جداول.
- ۸- اخلاق نویسنده‌گی و نزاکت بیان.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید : -

منابع اصلی :

- سمیعی (گیلانی)، ا. (۱۳۷۸). نگارش و ویرایش. تهران: سمت.
- غلامحسین زاده، غ. (۱۳۷۹). راهنمای ویرایش. تهران: سمت.

منابع فرعی :

- انوری، ح و عالی، ی. (۱۳۸۵). فرهنگ درست نویسی سخن. تهران: سخن.
- ثروت، م. (۱۳۸۰). نگارش فارسی: رشته مترجمی زبان انگلیسی. تهران: پیام نور.
- فرهنگستان زبان و ادب فارسی. (۱۳۸۱). دستور خط فارسی. تهران: فرهنگستان زبان و ادب فارسی.

فن ترجمه (۱)

فن الترجمة (۱)

Principles of Translation (1)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : آیین نگارش فارسی

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با نحوه ترجمه عبارات و جملات از عربی به فارسی و بالعکس، با توجه به تفاوت‌های موجود در ساختار جمله در دو زبان و همچنین آشنایی با معادل‌های مختلف آن در زبان فارسی و عربی

رئوس مطالب :

الف) اسم:

- ۱- ترجمه عبارات اسمی متشکل از صفت و موصوف و مضاف و مضاف، صفت تفصیلی و عالی، ضمیر شأن و نقش آن در ترجمه جمله های مرکب.
- ۳- انواع مفعول مطلق و ترجمه آن در فارسی
- ۴- ترجمه برخی حروف ربط مرکب فارسی، موصول‌ها و نقش آنها در ترجمه «که».
- ۵- نعت سببی و معادل‌های آن در فارسی، اضافه لفظی.

ب) فعل :

- ۶- انواع فعل در عربی و معادل‌های آن در فارسی، فعل‌های مرکب فارسی و معادل‌های آنها در عربی، افعال لازم عربی و هم معنایی آنها با افعال مجهول فارسی.
- ۷- انواع افعال ناقصه در فارسی و عربی و ترجمه آنها، «لیس» و حالات خبر آن در عربی و ترجمه آنها به فارسی، «أصبح» و «صار» و «عاد» و نقش آنها در ترجمه قید تکرار فارسی.
- ۸- افعال دو مفعولی و ترجمه آنها (انواع افعال مقاربه و ترجمه آنها به فارسی).
- ۹- اسلوب «تم» + مصدر.
- ۱۰- اسلوب «لا یلبث» + «حتی»؛ اسلوب «لم یكد / لا یکاد» + «حتی».

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید :-

منابع اصلی :

- زرکوب، م. (۱۳۸۸). روش نوین فن ترجمه. اصفهان: انتشارات مانی.
- معروف، ی. (۱۳۸۰). فن ترجمه. کرمانشاه: دانشگاه رازی.

منابع فرعی :

- شکیب انصاری، م. (۱۳۸۲). فن الترجمة بين اللغتين العربية والفارسية (فن ترجمه از عربی به فارسی و برعکس). اهواز: دانشگاه چمران.
- میرزایی الحسینی، م. (۱۴۳۰هـ). دروس في الترجمة التطبيقية. قم: طلیعه سبز.

فن ترجمه (۲)

فن الترجمة (۲)

Principles of Translation (۲)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : فن ترجمه (۱)

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با نحوه ترجمه عبارات و جملات از فارسی به عربی و بالعکس، با توجه به تفاوت‌های موجود در ساختار جمله در دو زبان و همچنین آشنایی با معادل‌های مختلف آن در زبان فارسی و عربی

رئوس مطالب :

(الف) حروف:

- ۱- کاربرد حروف در تغییر معنای فعل.
- ۲- « فاء » سببیه، « حتی »، « أن » و نقش آنها در ترجمه « که » و « تا ».
- ۳- حروف مشبهه بالفعل و نقش آنها در ترجمه قیود فارسی.
- ۴- انواع « لو » و ترجمه آنها.
- ۵- اسلوب « سواء أم » « إِمَّا » « أَوْ » و نقش آنها در ترجمه « یا » و « یا.....یا »؛ « إِنْ » تفصیله و نقش آن در ترجمه « چه چه ».
- ۶- « إِذْ » تعلیل و نقش آن در ترجمه حرف ربط فارسی.

(ب) جمله:

- ۷- انواع جمله در فارسی و عربی، جملات شرطی، جمله تعجیبی، جملات پرسشی (تفاوت « هل » و « همزه »).
- ۸- جملات مرکب فارسی و عربی.
- ۹- اسلوب « کان و لا بد » و ترجمه آن در فارسی.
- ۱۰- ترجمه ضرب المثل‌ها.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- زرکوب، م. (۱۳۸۸). روش نوین فن ترجمه. اصفهان: انتشارات مانی.
- معروف، ی. (۱۳۸۰). فن ترجمه. کرمانشاه: دانشگاه رازی.

منابع فرعی :

- . شکیب انصاری، محمود. (۱۳۸۲). فن الترجمة بين اللغتين العربية والفارسية (فن ترجمه از عربی به فارسی و برعکس). اهواز: دانشگاه چمران.
- . میرزایی الحسینی، م. (۱۴۳۰هـ). دروس في الترجمة التطبيقية. قم: طلعه سبز.

ترجمه از عربی به فارسی

الترجمة من العربية إلى الفارسية

Translation from Arabic to Persian

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : فن ترجمه (۲)

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با روش های ترجمه از عربی به فارسی و انواع آن، ایجاد توانمندی در آنان برای ارایه ترجمه مطلوب

رئوس مطالب :

- ۱- مراحل ترجمه.
- ۲- انواع ترجمه به اعتبار روش : تحت اللفظی، جمله به جمله، آزاد مفهوم به مفهوم، معنایی و ارتباطی.
- ۳- ویژگیهای ترجمه خوب.
- ۴- مشکلات ترجمه.
- ۵- معادل یابی اصطلاحات، امثال، عناوین، القاب و تطبیق تاریخ.
- ۶- ترجمه متون ادبی، متون علمی، متون تاریخی، متون اجتماعی، و متون سیاسی (روزنامه ها و مجلات).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید :-

منابع اصلی :

- مظفرالدین حکیم، ا. (۱۹۸۹م). علم الترجمة النظرية. دمشق: دارطلاس.
- پور جوادی، ن. (۱۳۷۶). درباره ترجمه. چ ۴. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

منابع فرعی :

- الخوری، ش. (۱۹۹۲م). دراسات فی الترجمة و المصطلح و التعریر ، ط ۲، دمشق: دارطلاس.
- شمس آبادی، ح. (۱۳۸۱). الترجمة بین النظرية و التطبيق من العربية إلى الفارسية. دانشگاه تربیت معلم سبزوار.
- ناظمیان، ر. (۱۳۸۷). روش هایی در ترجمه از عربی به فارسی. تهران: سمت.

ترجمه از فارسی به عربی

الترجمة من الفارسية إلى العربية

Translation from Persian to Arabic

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : فن ترجمه (۲)

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با روش های ترجمه از فارسی به عربی

رئوس مطالب :

- ۱- معادل یابی اصطلاحات و مثل های فارسی.
- ۲- ترجمه متون ساده و متون داستانی کوتاه.
- ۳- ترجمه متون علمی، متون تاریخی، متون اجتماعی، و متون سیاسی (روزنامه ها و مجلات).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- ۱- الخوري، ش. (۱۹۹۲م). دراسات في الترجمة و المصطلح و التعريب. ط ۲. دمشق: دارطلاس.
۲- مظفرالدین حکیم، ا. (۱۹۸۹م). علم الترجمة النظری. دمشق: دارطلاس.

منابع فرعی :

- ۱- پور جوادی، ن. (۱۳۷۶). درباره ترجمه. چ ۴. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

متون رسانه‌ای (۱)

النصوص الإعلامية (۱)

Media Texts (1)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز: خواندن متون ساده

هدف درسی :

آشنایی دانشجویان با متون مطبوعاتی و رسانه‌ای و فراگیری اصطلاحات و تعابیر رایج در این متون

رئوس مطالب :

- ۱ - متون دینی.
- ۲ - متون ادبی.
- ۳ - متون سیاسی.
- ۴ - متون اجتماعی.
- ۵ - متون هنری.
- ۶ - متون تاریخی.
- ۷ - متون آشپزی.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- استفاده از متون روزنامه‌ها و مجلات معتبر عربی.
- عزیزپور، م. (۱۳۸۲). المصطلحات المتداولة في الصحافة العربية. تهران: سمت.

منابع فرعی :

- پایان‌نامه‌هایی با موضوع واژگان تخصصی در حوزه‌های مختلف.
- پایگاه‌های اینترنتی عربی.

متون رسانه‌ای (۲)

النصوص الإعلامية (۲)

Media Texts (۲)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش‌نیاز : متون رسانه‌ای (۱)

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با متون مطبوعاتی و رسانه‌ای و فراگیری اصطلاحات و تعابیر رایج در این متون

رئوس مطالب :

- ۱ - متون علمی.
- ۲ - متون پزشکی.
- ۳ - متون ورزشی.
- ۴ - متون نظامی.
- ۵ - متون روان‌شناسی.
- ۶ - متون رایانه.
- ۷ - متون اقتصادی.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- استفاده از متون روزنامه‌ها و مجلات معتبر عربی.
- عزیزی‌پور، م. (۱۳۸۲). المصطلحات المتداولة في الصحافة العربية. تهران: سمت.

منابع فرعی :

- پایان‌نامه‌هایی با موضوع واژگان تخصصی در حوزه‌های مختلف.
- پایگاه‌های اینترنتی عربی.

قراءة و ترجمه متون حقوقی

قراءة النصوص القانونية وترجمتها

Reading and Translating of Legal Texts

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با واژه‌ها و تعابیر رایج در متون حقوقی و کسب توانایی در ترجمه متون مذکور از عربی به فارسی

رئوس مطالب :

- بازخوانی و برگردان:

۱ - اسنادی مانند: شناسنامه، گذرنامه، کارت‌های شناسایی (ملی، دانشجویی، پایان خدمت، واکسیناسیون، گواهینامه، نظام پزشکی).

۲ - گواهی‌هایی مانند: ولادت، فوت، گواهی‌های آموزشی و تحصیلی مانند گواهی پایان تحصیلات، توصیه‌نامه‌های تحصیلی، پایان دوره‌های آموزشی (فنی و حرفه‌ای، کامپیوتر و ..)، گواهی شرکت در سمینارها.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

. الضویاتی، ح. (۲۰۰۹م). أهم النصوص القانونية العمانية في مجال الوثائق والمحفوظات. الأردن: هيئة الوثائق والمحفوظات الوطنية.
کورنو، ژ. (۲۰۰۹م). معجم المصطلحات القانونية. ترجمة منصور قاضي. بيروت: المؤسسة الجامعية للدراسات والنشر والتوزيع.

منابع فرعی :

. سقف الحیط، ع. ع. (۲۰۱۰م). الدليل المعتمد للترجمة القانونية. ترجمة النصوص القانونية المدنية والتجارية والحكومية والشرعية من وإلى العربية والإنجليزية. أردن: دار الثقافة للنشر والتوزيع.
. عزیز شکری، م. (۲۰۰۹م). الموسوعة القانونية المتخصصة. دمشق: الدار العربية للموسوعات.
. مطر، ل. ص. (۲۰۱۱م). معجم المصطلحات القانونية. بيروت: منشورات الحلبي الحقوقية.

مبانی زبان شناسی

مبادئ اللسانيات

The Basics of Linguistics

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی با مفاهیم بنیادین زبان شناسی.

رئوس مطالب :

۱. تعریف زبان شناسی و مطالعه علمی زبان، جایگاه زبان شناسی در علوم انسانی، نقش های زبان.
۲. روش های تجویزی و توصیفی در مطالعه زبان.
۳. ویژگی های زبان انسان، خانواده های زبانی.
۴. شناخت صوت، آوا و واج.
۵. گویش شناسی، گونه های زبان.
۶. مطالعه در زمانی و هم زمانی زبان.
۷. آشنایی با صرف، نحو، و معنی شناسی.
۸. کاربردشناسی زبان، زبان شناسی نظری و کاربردی.
۹. شاخه های بینارشته ای زبان شناسی (جامعه شناسی زبان، روان شناسی زبان).
۱۰. انواع زبان شناسی (زبان شناسی تاریخی).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

۱. قدور، ا. م. (۱۹۹۶م). مبادئ اللسانيات. بی جا: دار الفکر المعاصر.
- یول، ج. (۱۳۸۸). نگاهی به زبان (یک بررسی زبان شناختی). ترجمه نسرين حیدری. تهران: سمت.

منابع فرعی :

- فالک، ج. (۱۳۷۲). زبان‌شناسی و زبان: بررسی مفاهیم بنیادی زبان‌شناسی. ترجمه خسرو غلامعلی‌زاده. مشهد: آستان قدس رضوی.

- ضیاء‌حسینی، م. (۱۳۸۸). مبانی زبان‌شناسی برای دانشجویان زبان‌شناسی، مترجمی و آموزش زبان. تهران: رهنما.

زبان شناسی عربی
اللسانیات العربیة
Arabic Linguistics

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : مبانی زبان شناسی

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با زبان شناسی عربی و مطالعات زبانی در جهان اسلام

رئوس مطالب :

- ۱ - تفاوت فقه اللغة و علم اللغة.
- ۲ - دانش زبان شناسی و ارتباط آن با علوم دیگر.
- ۳ - زبان فصیح و لهجه ها.
- ۴ - علوم زبانی.
- ۵ - خانواده زبان های سامی و جایگاه زبان عربی در بین آنها.
- ۶ - ویژگی های زبان عربی.
- ۷ - کوشش های دانشمندان اسلامی در مطالعات زبانی.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- فهمی حجازی، م. (۱۳۷۹). زبان شناسی عربی. ترجمه سید حسین سیدی. تهران - مشهد: سمت - انتشارات آستان قدس رضوی.
- خاقانی، م. (۲۰۱۲م). الألسنیة العربیة. عمان: نشر دار جریر.
- صالح، ص. (۱۹۶۰م). دراسات فی فقه اللغة. ط ۱۲. بیروت: دار العلم للملایین.

منابع فرعى :

- . عبد الواحد وائى، ع. (١٩٨٦م). فقه اللغة. الفجالة. القاهرة: دار نهضة مصر للطبع والنشر.
- . (١٩٩١م). علم اللغة. ط ٦. الفجالة. القاهرة: دار نهضة مصر للطبع والنشر.
- . عبد العزيز عبد الدائم، م. (٢٠٠٦م). النظرية اللغوية في التراث العربي. القاهرة. الإسكندرية: دار السلام.
- عبد التواب، ر. (١٣٦٧). مباحثى در فقه اللغة و زبان شناسى عربى. ترجمه حميدرضا شىخى. مشهد: آستان قدس رضوى.

زبان تخصصی (انگلیسی) (۱)

الإنجليزية الخاصة للعربية (۱)

English for student of Arabic (۱)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : زبان عمومی

هدف درس :

آشنایی با متون ادبی عربی ترجمه شده به زبان انگلیسی

رئوس مطالب :

- ۱- قرائت نمونه‌هایی از نثر عربی ترجمه شده به زبان انگلیسی (مانند داستان کوتاه، مقامات، نمایشنامه‌ها).
- ۲- قرائت نمونه‌هایی از شعر عربی ترجمه شده به زبان انگلیسی (مانند معلقات سبع، دیوان متنبی، شعر معاصر عربی).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

توضیح :

- دانشجویان می‌توانند به جای درس زبان انگلیسی، یکی دیگر از زبان‌های موجود در دانشکده زبان (مانند: فرانسه، آلمانی و روسی) را بگذرانند.

منابع اصلی :

- Shaheen, Muohammada. (۲۰۰۲). modern Arabic short story: Shahrazad returnsa. Palgrave Macmillana
- Jayyusi, Salma Khadraa. (۱۹۷۷). Trends and movements in modern Arabic poetry. Leiden : E. J. Brill

منابع فرعی :

- The seven Odes, A. J. Arberry
- Arabian Nights, Richard F. Burton

- The Poems Of Al Mutanabbi, A.J. Arberry.

زبان تخصصی (انگلیسی) (۲)

الإنجليزية الخاصة للعربية (۲)

English for student of Arabic (۲)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : زبان تخصصی (۱)

هدف درس :

آشنایی با اصطلاحات و تعابیر انگلیسی در حوزه زبان و ادبیات عربی

رئوس مطالب :

- ۱- بررسی چکیده های انگلیسی پایان نامه ها و مقالات مربوط به زبان و ادبیات عربی منتشر شده در مجلات.
- ۲- قرائت متون انگلیسی مربوط به زبان عربی (مانند: صرف و نحو، بلاغت، ترجمه، آموزش زبان).
- ۳- قرائت متون انگلیسی مربوط به ادبیات عربی (مانند: تاریخ ادبیات).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- رخشانفر، محمد رضا. (۱۳۸۱). انگلیسی برای دانشجویان رشته عربی. تهران: انتشارات سمت.

- Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics, Brill
- Reynold A. Nicholson. A Literary History of the Arabs.

منابع فرعی :

- HAY WOOD, J (). Modern Arabic Literature. London: lund Humphries.
- Kritzeck, James, eda.(۱۹۶۴). Anthology of islamic literature; from the rise of islam to modern timesa. Penguin Booksa.
- Middle East Center for Arab Studies, Shemlan Lebanona.(۱۹۶۵). selected word list of modern literary Arabic. Khayatsa.

- A grammar of the Arabic Language, W. Wright.

متون نظم و نثر فارسی
النصوص الشعرية والنثرية الفارسية
Persian Poetry and Prose Texts

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : فارسی عمومی

هدف درس :

آشنایی بیشتر دانشجویان با انواع متون فارسی دوره های مختلف

رئوس مطالب :

- ۱ - گزیده‌هایی از شعر دوره‌های سامانی، غزنوی، مغول، صفویه، دوره بازگشت، دوره پایداری تا انقلاب اسلامی و ادبیات دوره مقاومت و دفاع مقدس.
- ۲ - گزیده‌هایی از نثر دوره‌های یاد شده.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- حمیدی، م. (۱۳۶۶). بهشت سخن. تهران: انتشارات پاژند.
- سعدی، م. (۱۳۶۸). گلستان سعدی. تصحیح و توضیح غلامحسین یوسفی. تهران: خوارزمی.
- کشاورز، ک. (۱۳۷۱). هزار سال نثر فارسی. تهران: انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی.

منابع فرعی :

- دواوین و آثار شعرا و ادبای فارسی در دوره های مختلف.
- صیاد کوه، ا. و همکاران. (۱۳۸۴). سخن شیرین پارسی. تهران: انتشارات سمت.
- منشی، ن. (۱۳۴۲). کلیله و دمنه. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

روش تحقیق

منهج البحث

Reserch Methodology

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش‌نیاز : رایانه و نرم‌افزارهای تخصصی

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با روش و منابع تحقیق در زبان و ادبیات عربی

رئوس مطالب :

الف) بخش نظری

- ۱- اهداف بحث علمی و ادبی، روش‌های مختلف تحقیق در مباحث علمی و ادبی، ویژگی‌های یک محقق.
- ۲- آشنایی با مراحل تحقیق، چگونگی انتخاب یک موضوع، انواع پژوهش‌ها، آشنایی با منابع مورد نظر در این رشته.
- ۳- چگونگی یادداشت برداری و جمع‌آوری مطالب، آشنایی با چگونگی نگارش یک مقاله ادبی.
- ۴- آشنایی با ساختار کلی مقاله (چکیده، کلید واژگان، مقدمه، اصل مقاله، نتایج، فهرست منابع)، اصول کلی چکیده‌نویسی، نظام‌های ارجاع و استناد و نگارش پاورقی‌ها و فهرست منابع.
- ۵- آشنایی با مجلات معتبر و انواع آنها (علمی - ترویجی، علمی - تخصصی، علمی - پژوهشی، ISI و ISC)، معرفی برخی از مقالات علمی - ادبی جهت آشنایی بیشتر دانشجویان.
- ۶- آشنایی با چگونگی احیای نسخ خطی و ارائه چند نمونه کار چاپ شده از نسخه‌های خطی احیا شده.

ب) بخش کاربردی

- ۷- معرفی منابع زبان و ادبیات عربی در زمینه‌های: صرف و نحو، علوم بلاغی، تاریخ ادبیات دوره‌های مختلف، متون نظم و نثر، کتب تراجم، لغت‌نامه‌ها.
- ۸- انتخاب یک موضوع مناسب و مرتبط با زبان و ادبیات عربی جهت تحقیق.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- . مشکين فام، ب. (۱۳۸۴). البحث الأدبي مناهجه و مصادره. تهران: مركز تحقيقات دانشگاه امام صادق (ع) [واحد خواهران] و سازمان مطالعه و تدوين كتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).
. فاتحي نژاد، ع. (۱۳۷۷). أمهات المصادر العربية (في الشعر والأدب واللغة والنحو والتاريخ والجغرافيا). تهران: سمت.

منابع فرعی :

- . شلبي، ا. (۱۹۷۴م). كيف تكتب بحثاً أو رسالة. ط ۸. القاهرة.
. عميرة، ع. (۱۹۹۳م). أضواء على البحث والمصادر. ط ۶. بيروت: دار الجليل.
. فضل الله، م. (۱۹۹۸م). أصول كتابة البحث وقواعد التحقيق. بيروت: دار الطليعة.

ادبیات پیش از اسلام
أدب العصر الجاهلي
Pre-Islamic Literature

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با تاریخ ادبیات و متون ادبی این دوره

رئوس مطالب :

- ۱- ویژگی های شبه جزیره عربستان قبل از ظهور اسلام از جنبه های مختلف جغرافیایی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، دینی و فرهنگی.
- ۲- پیدایش شعر جاهلی، کتابت و روایت آن.
- ۳- اغراض شعر جاهلی و بیان ویژگی های لفظی و معنوی آن.
- ۴- معلقات (تعریف، علت نامگذاری، نام های دیگر، تعداد، اهمیت آن در ادبیات عربی، اشاره به صاحبان آن، مانند: امرؤالقیس، طرفه بن العبد، زهیر بن أبی سلمی، عنتره بن شداد، عمرو بن کلثوم، حارث بن حلزه، لبید بن ربیع، عبید بن ابرص، اعشی، نابغه ذبیانی).
- ۵- صعالبیک در دوره جاهلی (تعریف صعلوک معرفی شاعران معروف صعالبیک، مانند شنفری، تأبط شرا، عروه بن الورد، و ویژگی شعر ایشان).
- ۶- قرائت و شرح یکی گزیده هایی از معلقات و دیگر نمونه های شعر جاهلی.
- ۷- انواع نثر در این دوره شامل امثال، خطبه ها، سجع کاهنان، و قرائت نمونه هایی از آنها.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- .فاضلی، م. (۱۳۸۱). مختارات من روائع الأدب العربي. تهران: سمت.
 .آذرشب، م. ع. (۱۳۷۵). الأدب العربي وتاريخه حتى نهاية العصر الأموي. تهران: سمت.

منابع فرعى :

- . البستاني، ب. (١٩٦٨م). أدباء العرب في الجاهلية وصدور الإسلام؛ حياتهم، آثارهم، نقد آثارهم. بيروت: دار مارون عبود.
. الفاخوري، ح. (١٣٨٠). تاريخ الأدب العربي. تهران: توس.

مطالعات تفسیری و ادبی در قرآن کریم

الدراسات التفسيرية والأدبية في القرآن الكريم

Interpretative and Literary studies in the Holy Quran

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش‌نیاز : -

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با زیبایی‌های ادبی قرآن کریم

رئوس مطالب :

- ۱- بررسی الگوی منحصر به فرد قرآن بین شعر و نثر مصنوع.
- ۲- بررسی مقوله سجع یا فاصله در قرآن کریم، دلالت‌های صوتی قرآن و صنعت واج‌آرایی.
- ۳- راز تفاوت‌های سوره مکی و مدنی و تغییر الگوی سبک‌شناختی آیات و سوره قرآنی بر اساس ترتیب نزول.
- ۴- سبک‌شناسی برخی سوره قرآن کریم (سوره حمد به عنوان نمونه).
- ۵- خوانش و بررسی برخی متون تفسیری از تفاسیر مختلف معتبری چون: جوامع الجامع، المیزان، الکاشف، فی ظلال القرآن.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- معرفة، م. هـ. (۱۹۹۷م). التفسير والمفسرون في ثوبه القشيب. مشهد: الجامعة الرضوية للعلوم الإسلامية.
- تفاسیر مختلف قرآن کریم، مانند: جوامع الجامع، المیزان، فی ظلال القرآن، الکاشف.

منابع فرعی :

- الخوئي، س. أ. (۱۳۹۴هـ). البيان في تفسير القرآن. بيروت: مؤسسة الأعلمي للمطبوعات.
البيستاني، م. (۱۴۰۸هـ). دراسات فنية في قصص القرآن. مشهد: آستانة الرضوية المقدسة: مجمع البحوث الإسلامية.
- خرمشاهی، ب. (۱۳۷۷). دانشنامه قرآن و قرآن پژوهی. تهران: انتشارات دوستان - ناهید.

متون حدیث و ادعیه

نصوص الحدیث و الأدعية

Texts of Hadith and Prayers

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با ابعاد ادبی، لغوی، و معنایی احادیث مختلف و متن نیایش‌های پیشوایان دین و کسب توانایی لازم در فهم و تحلیل این متون

رئوس مطالب :

- بررسی برگزیده ای از احادیث و ادعیه و نامه‌ها و خطبه‌های اهل بیت (ع)، مانند:

۱ - حدیث نبوی (ص).

۲ - صحیفه سجادیه.

۳ - خطبه‌های حضرت زهرا (س) و حضرت زینب (س).

۴ - ادعیه وارده از ائمه اطهار (ع) با تکیه بر ادبیات آن (دعای کمیل، دعای عرفه، مناجات شعبانیه، مناجات خمس‌عشر).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- حکیمی، م. ر. (۱۳۸۸). الحیة موسوعة إسلامیة، قم: دلیل ما.

- قیومی اصفهانی، ج. (۱۳۷۶). موسوعة الأدعية. مشهد: مجمع البحوث الإسلامية.

- صحیفه سجادیه. (۱۳۷۳). ترجمه و توضیح از محمدجعفر امامی، محمدرضا آشتیانی. تهران: اسوه.

منابع فرعی :

- . معصومی، م. (۱۳۸۵). المواقف النقدية الأدبية للأئمة المعصومين عليهم السلام. قم: زائر.
- . باستان، خ. (۱۳۹۰). دراسات نقدية في الأدب الإسلامي. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- . الواعظي، ع. (۱۹۸۴م). أشعة من بلاغة الإمام الصادق عليه السلام. تهران: دار الهداية.
- پاینده، ا. (۱۳۸۵). نوح الفصاحة. تحقیق و ترجمه: جعفر دلشاد و نصرالله شاملی. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- انواع کتابهای چهل حدیث.

نهج البلاغه
نهج البلاغة
Nahjulbalaga

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با جنبه ادبی لغوی و معنایی نهج البلاغه

رئوس مطالب :

- ۱- حرکت گذاری برخی از متون نهج البلاغه (حکمت ها و کلمات قصار) و ارائه تمرین از همین حکمت ها برای دانشجویان.
- ۲- اشاره به نکات بلاغی در کلمات قصار و حکمت ها.
- ۳- قرائت برخی از خطبه های کوتاه با ملاحظه واژگان اخلاقی و شرح و تحلیل آن واژگان در متن.
- ۴- قرائت برخی از خطبه های کوتاه با ملاحظه نکات عقیدتی و با تکیه بر معناشناسی واژگانی.
- ۵- قرائت برخی خطبه های کوتاه و متوسط با ملاحظه فن ترجمه و دلالت های معنایی متن بر اساس علم ترجمه و معناشناسی.
- ۶- قرائت نامه های کوتاه با ملاحظه اعراب، بلاغت و ترجمه دقیق عبارات و پرداختن به چند ترجمه نهج البلاغه و توضیح اشکالات ترجمه ای.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- مغنیه، م. ج. (۱۹۸۸م). في ظلال نهج البلاغة. بیروت: دار العلم.
- صالح، ص. (۱۳۹۵ه). نهج البلاغة. قم: مرکز البحوث الإسلامية.

منابع فرعی :

- . شوشتری، م. (۱۳۶۸). بهج الصباغة فی شرح نهج البلاغة. تهران: بنیاد نهج البلاغه.
- شاملی، ن؛ و موسوی، م. (۱۳۹۲ش). جستاری معناشناختی در واژگان عقیدتی نهج البلاغه. اصفهان: انتشارات دانشگاه اصفهان.
- شاملی، ن؛ (۱۳۹۰). معنا شناسی واژگان اخلاقی. قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه.

ادبیات دوره اموی

أدب العصر الأموي

The Literature of the Umavi Period

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش‌نیاز : -

هدف درس :

آشنایی با تاریخ ادبیات و متون ادبی این دوره

رئوس مطالب :

۱. شرح وضعیت ادبیات عربی در این دوره و ویژگی‌های شعر اموی.
۲. اشاره به موضوعات شعر اموی، مانند:
 - ۱ - ۲. شعر سیاسی و بیان وجود احزاب مختلف در دوره اموی و شرح آثار شعرای معروف هر حزب، همچون کمیت بن زید اسدی و کثیر عزة از شیعه، اخطل و جریر از امویان، عبد الله بن قیس الرقیات از زبیری‌ها، عمران بن حطان و طرماح از خوارج.
 - ۲ - ۲. غزل و اشاره به شاعران غزل‌سرا در دو حیطه غزل اباحی و عقیف، همچون عمر بن ابی ربیع، احوص، قیس بن ذریح، جمیل بن معمر.
 - ۲ - ۳. هجاء و اشاره به شعر نقائض، عوامل مؤثر در ظهور آن و شاعران آن، همچون جریر، اخطل و فرزددق.
 - ۲ - ۴. زهد به مثابه جریانی در جهت مخالف فساد جامعه، و صاحبان آن.
۳. اشاره به نثر اموی (خطبه‌ها و نامه‌ها) و خصوصیات آن و نیز بیان مکتب نثری عبد الحمید کاتب و ذکر نمونه‌هایی از نثر این دوره، مانند زیاد بن ابیه، حجاج بن یوسف، واصل بن عطاء.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

بازدید : -

منابع اصلى :

- . حسينى، س. م. (١٣٨١). مختارات من روائع الأدب العربى فى العصر الأموى. طهران: سمت.
- . آذرشب، م. ع. (١٣٧٥). الأدب العربى وتاريخه حتى نهاية العصر الأموى. طهران: سمت.

منابع فرعى :

- . الفاخورى، ح. (١٣٨٠). تاريخ الأدب العربى. طهران: توس.
- . عتيق، ع. (٢٠٠١). فى الأدب الإسلامى والأموى. بيروت: دار النهضة العربية.

ادبیات دوره عباسی (۱)

أدب العصر العباسي (۱)

The Literature of the Abasid Period (۱)

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش‌نیاز : -

هدف درس :

آشنایی با تاریخ ادبیات و متون ادبی این دوره (۱۳۲ - ۲۳۳هـ)

رئوس مطالب :

- ۱ - شرح اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، دینی، و فرهنگی این دوره.
- ۲ - تشکیلات حکومتی، تأثیر نفوذ فارسی بر دولت عباسی، احزاب مانند تشیع، عباسیان، علوی‌ها و خوارج، شعوبیه و زندقه.
- ۳ - نوآوری در شعر قدیم از جنبه‌های مختلف موضوعی مانند: غزل مذکر، زهد و پارسایی، و تجدید در اوزان و قوافی.
- ۴ - شرح مراحل تاریخ ادبیات عربی دوره عباسی و بیان ویژگی‌های شعر و نثری هر دوره ضمن اشاره به صاحبان اثر در آن.
- ۵ - معرفی شاعران نامی این دوره، مانند: بشار بن برد، ابونواس، ابوالعتاهیه، العباس بن الأحنف و قرائت نمونه‌هایی از شعر آنها.
- ۶ - معرفی شاعران شیعه، چون دعبل، دیک الجن، منصور نمری، سید حمیری. و موضوعات شعر آنان در دفاع از اهل بیت (ع).
- ۷ - مروری بر نثر و تحول آن و اشاره به انواع نثر مانند خطب، مواعظ، قصه‌ها، رسائل دیوانی، رسائل اخوانی، مناظرات، مقامات، و نوشته‌های مختلف در موضوع نقد ادبی.
- ۸ - معرفی نویسندگان برجسته این دوره مانند: ابن مقفع، سهل بن هارون، عمر بن مسعده، احمد بن یوسف و قرائت نمونه‌هایی از آثار آنها.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- میرلوحی، س. ع. (۱۳۹۲). مختارات من روائع الأدب العربي في العصر العباسي الأول. تهران: سمت.
آذرشب، م. ع. (۱۳۸۵). تاریخ الأدب العربي في العصر العباسي (۱). تهران: سمت.

منابع فرعى :

- . الفاحوري، ح. (١٣٨٠). تاريخ الأدب العربي. تهران: توس.
. البستاني، ب. (١٩٧٩م). أدباء العرب في العصر العباسية حياتهم، آثارهم، نقد آثارهم. بيروت: دار مارون عبود.
. —. (١٩٩٠م). منتقيات أدباء العرب في العصر العباسية. دار نظير عبود.

ادبیات دوره عباسی (۲) - نثر

أدب العصر العباسي (۲) . النشر

The Literature of the Absaid Period (۲) - Prose

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی با تاریخ ادبیات و متون ادبی این دوره (۲۳۳-۶۵۶ ه)، با تکیه بر نثر

رئوس مطالب :

- ۱- اشاره به دوره تاریخی (۲۳۳-۶۵۶ ه)، و بیان ویژگی‌های سیاسی، اجتماعی، ادبی این دوره.
- ۲- مروری بر نثر و تحول آن.
- ۳- نامه‌نگاری (روش ابن العمید، قاضی فاضل).
- ۴- ادبیات داستانی (تعریف قصه، انواع، تاریخچه و نمونه‌های آن).
- ۵- مقامات (تعریف، ارزش، صاحبان آن، بدیع الزمان همدانی، حریری).
- ۶- نگارش و نقد ادبی (ابوالفرج اصفهانی، ابن قتیبه، ابو بکر صولی، ثعالبی).
- ۷- معرفی نویسندگان برجسته این دوره، مانند: جاحظ، ابو العباس بن ثوابه، سعید بن حمید و قرائت نمونه آثار آنها.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- . آباد، م. (۱۳۸۹). تاریخ الأدب العربي في العصر العباسي (۲). تهران: سمت.
- . البستاني، ب. (۱۹۹۰م). منتقيات أدباء العرب في الأعصر العباسية. بيروت: دار نظیر عبود.
- آثار نویسندگان معروف این دوره.

منابع فرعى :

- . الفاحوري، ح. (١٣٨٠). تاريخ الأدب العربي. تهران: توس.
. البستاني، ب. (١٩٧٩م). أدباء العرب في العصر العباسية حياتهم، آثارهم، نقد آثارهم. بيروت: دار مارون عبود.
. أفرام البستاني، ف. (١٩٩٨م). المجاني الحديثة. قم: انتشارات ذوي القربى.

ادبیات دوره عباسی (۳) - شعر

أدب العصر العباسي (۳) . الشعر

The Literature of the Absaid Period (۳) - Poetry

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی با تاریخ ادبیات و متون ادبی این دوره (۲۳۳-۶۵۶ ه)، با تکیه بر شعر

رئوس مطالب :

- ۱- اشاره به دوره تاریخی (۲۳۳-۶۵۶ ه)، و بیان ویژگی‌های سیاسی، اجتماعی، ادبی این دوره.
- ۲- مروری بر شعر و تحول آن.
- ۳- اشاره به شاعران شیعه چون مهیار دیلمی و موضوعات شعر شیعی در دفاع از اهل بیت (ع).
- ۴- معرفی شاعران برجسته این دوره مانند: ابو تمام، بحتری، ابن رومی، ابن معتز، متنبی، ابو فراس حمدانی، شریف رضی، ابو العلاء معری، ابن فارض، طغرائی، بهاء الدین زهیر، کشاجم، صنوبری و قرائت نمونه اشعار آنها.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	-

بازدید :-

منابع اصلی :

- .آباد، م. (۱۳۸۹). تاریخ الأدب العربي في العصر العباسي (۲). تهران: سمت.
 .البيستاني، ب. (۱۹۹۰م). منتقيات أدباء العرب في الأعصر العباسية. بيروت: دار نظير عبود.
 - دواوین و آثار شاعران معروف این دوره.

منابع فرعی :

- .الفاخوري، ح. (۱۳۸۰). تاریخ الأدب العربي. تهران: توس.
 .البيستاني، ب. (۱۹۷۹م). أدباء العرب في الأعصر العباسية حياتهم، آثارهم، نقد آثارهم. بيروت: دار مارون عبود.
 .أفرام البيستاني، ف. (۱۹۹۸م). المجاني الحديثة. قم: انتشارات ذوي القربى.

ادبیات معاصر (۱) – نثر

الأدب المعاصر (۱) . النثر

Contemporary Literature (1) - Prose

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش‌نیاز : -

هدف درس :

آشنایی با تاریخ ادبیات و متون ادبی این دوره (بعد از دوره نهضت تا کنون) با تکیه بر نثر

رئوس مطالب :

- ۱- عوامل پیدایش و تطور گونه‌های ادبی در این دوره.
- ۲- اشاره به برخی از معروف‌ترین نویسندگان این دوره در زمینه‌های مختلف نمایشنامه، داستان کوتاه، رمان.
- ۳- اشاره به ادبیات مقاومت و پایداری در فلسطین و لبنان و نویسندگان معروف این زمینه.
- ۴- قرائت نمونه‌هایی از آثار نویسندگان این دوره (مانند: عباس محمود عقاد، طه حسین، أحمد أمين، نجیب محفوظ، توفیق حکیم، غسان کنفانی، غادة سمان، طیب صالح، عبد الرحمن منیف، زکریا تامر).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- . حاج إبراهيم، م. ك. (۱۳۸۵). تاریخ الأدب العربی الحديث. ج ۲. اصفهان: انتشارات دانشگاه اصفهان.
- . میرزایی، ف. (۱۳۸۰). نصوص حية من الأدب العربي المعاصر. همدان: دانشگاه بوعلی سینا.
- آثار نویسندگان این دوره.

منابع فرعی :

- . الجندی، أ. (۱۹۶۴م). معالم الأدب العربي المعاصر. دار النشر للجامعین.
- . غالی، ش. (۱۹۷۰م). أدب المقاومة. القاهرة: دار المعارف.
- . نجم، ی. (۱۹۵۹). فن القصة. بیروت: دار بیروت.

ادبیات معاصر (۲) - نظم

الأدب المعاصر (۲) . النظم

Contemporary Literature (۲) - Poetry

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی با تاریخ ادبیات و متون ادبی این دوره (بعد از دوره نهضت تا کنون) با تکیه بر شعر

رئوس مطالب :

- ۱ - عوامل پیدایش و تطور گونه‌های شعری در این دوره (مانند: شعر تفعیله، شعر سپید).
- ۲ - ادبیات مقاومت و پایداری در فلسطین و لبنان و دیگر کشورهای عربی شاعران معروف این زمینه.
- ۳ - قرائت نمونه‌هایی از آثار شاعران این دوره (مانند: نازک الملائکه، بدرشاکر السیاب، نزار قبانی، ادونیس، سعاد الصباح، محمد الماغوط، یوسف الخال، سعید عقل، بلند الحیدری، می زیاده، محمود درویش، سمیح القاسم، احمد مطر، فدوی طوقان، ابراهیم طوقان، معین بسیسو).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- . خورشیا، ص. (۱۳۸۱). مجانی الشعر العربي الحديث ومدارسه. تهران: سمت.
- بدوی، ا. (۱۹۹۱م). مختارات من الشعر العربي الحديث. ترجمه یوسف بکار و غلامحسین یوسفی. تهران: منشورات اسبرک.
- آثار و دواوین شعری شاعران این دوره.

منابع فرعی :

- . إسماعیل، ع. (۱۹۷۵م). الشعر العربي المعاصر قضایاه وظواهره الفنية والمعنوية. بیروت: دار العودة ودار الثقافة.
- . الخضراء الجیوسی، س. (۱۹۹۷م). موسوعة الأدب الفلستینی المعاصر. عمان: دار الفارس للنشر و التوزیع.
- . العریض، إ. (۱۹۶۲م). جولة فی الشعر العربي المعاصر. بیروت: دار العلم للملایین.

تحلیل ادبی

الدراسة الأدبية

Literary Analysis

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با روش تحلیل متون ادبی

رئوس مطالب :

- ۱- بررسی عناصر اصلی یک متن ادبی، از جمله: چارچوب متن، محتوا و تأثیر آن در شکل متن، تصویرهای فنی و موسیقی متن.
- ۲- تحلیل ادبی متون دوره‌های مختلف صدر اسلام، عباسی، اندلس و معاصر.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- إبراهیم، ع؛ هویدي، ص. (۱۹۹۸م). تحلیل النصوص الأدبية: قراءات نقدية في السرد والشعر. بیروت: دار الكتاب الجديد المتحدة.
- الهاشمي، م. ع. (۱۹۹۹م). المنهل العذب في الدراسة الأدبية والإعراب والبلاغة والعروض والقوافي. بیروت: دار البشائر الإسلامية.
- محمد مایو، ع. (۱۹۹۷م). الدراسة الأدبية. ۱۶ مجلد. حلب: دار القلم العربي.

منابع فرعی :

- أبو حاقه، أ. (۱۹۸۸م). البلاغة والتحليل الأدبي. بیروت: دار العلم للملايين.
- عبد الرحمن، س. ع. (۲۰۱۱م). النص الأدبي: التشكيل والتأويل. عمان: دار جرير.

روش تدریس زبان عربی

منهج تعليم اللغة العربية

Methodology of Arabic Language Teaching

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با روش های تدریس زبان عربی به عنوان زبان دوم و یا زبان خارجی

رئوس مطالب :

۱. بیان فایده و اهمیت آموزش زبان عربی در ایران از جنبه های دینی، علمی، فرهنگی، ادبی، سیاسی و اقتصادی.
۲. بیان تفاوت های آموزش زبان مادری و زبان دوم و یا زبان خارجی.
۳. بیان تفصیلی مهارت های چهارگانه و روشن ساختن اهمیت آنها در توانش زبانی فراگیران و روابط این مهارت ها با یکدیگر با تکیه بر آموزش در مدارس.
۴. رابطه زبان با فرهنگ و مفهوم توانش فرهنگی.
۵. تبیین رویکردهای شناخته شده در آموزش زبان دوم (مانند قواعد و ترجمه، مستقیم، و ارتباطی) و تجارب هر یک از آنها در آموزش زبان عربی در ایران.
۶. شیوه های ارزشیابی مهارت های چهارگانه.
۷. روش آموزش زبان عربی با اهداف ویژه.
۸. بیان فرصت ها و چالش های آموزش زبان عربی به فارسی زبانان (از قبیل موانع فرهنگی، مشابهت ها و تفاوت های دو زبان).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

. العصبلي، ع. (١٤٢٣هـ). أساسيات تعليم اللغة العربية للناطقين بلغات أخرى. المملكة العربية السعودية، جامعة أم القرى: مركز بحوث اللغة العربية وآدابها.
. طعيمة، ر. أ. (١٩٨٩م). المرجع في تعليم اللغة العربية للناطقين بلغات أخرى. الجزء الثاني. مكة المكرمة: جامعة أم القرى.

منابع فرعی :

. الراجحي، ع. (١٤٢٤هـ). علم اللغة التطبيقي وتعليم اللغة العربية. ط ٢. بيروت: دار النهضة العربية.
. الصميلي، ي. (٢٠٠٢م). اللغة العربية وطرق تدريسها، نظرياً وتطبيقاً. بيروت: المكتبة العصرية.
- الس، ت، و همكاران. (١٣٧٢). زبان شناسی کاربردی (یادگیری و آموزش زبانهای خارجی). ترجمه: محمود الياسی. مشهد: معاونت فرهنگي آستان قدس رضوی.
- براون، اچ. داگلاس. (١٣٦٣). اصول یادگیری و تدریس زبان. ترجمه مجد الدين كيوانی. تهران: مركز نشر دانشگاهی.

آشنایی با لهجه های عربی
التعرف على اللهجات العربية
Familiarity with Arabic Dialects

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : گفت و شنود ۴

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با لهجه های مختلف گویشوران عربی به منظور تسهیل در تعامل با مردمان کشورهای عربی

رئوس مطالب :

(الف) مباحث نظری: (حداکثر در دو جلسه)

- ۱ - نقش لایه های صوتی در شکل گیری ماهیت زبان.
 - ۲ - دلایل تنوع زبان ها و لهجه ها.
 - ۳ - تفاوت زبان لهجه و گویش در زبان های مختلف و ارزشیابی آثار آن.
 - ۴ - عربی منطوق، عربی مکتوب.
 - ۵ - دسته بندی چهارگانه لهجه های عربی معاصر (شامی، لهجه های منطقه خلیج فارس، شرق آفریقا، غرب آفریقا) و بیان وزن هر یک در تعاملات فرهنگی، اجتماعی جهان عرب و تولیدات فرهنگی آنها (شعر، داستان، نمایشنامه، فیلم).
 - ۶ - تفاوت های آوایی، صرفی، نحوی، و معنایی دسته های چهارگانه بالا.
- (ب) آموزش دست کم یک لهجه رایج زبان عربی.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : دارد

منابع اصلی :

- آنیس، ا. (۱۹۶۵م). في اللهجات العربية. القاهرة: مكتبة الأجلو المصرية.
- فکری، م. (۲۰۰۹م). شذی الحياة التعرف إلى العامية العربية. تهران: معهد ایران للغات.

منابع فرعی :

- استفاده از نوارها و لوح‌های فشرده موجود در این زمینه.
- سیرو، س. (۱۹۹۶م). قاموس اللهجة العامية المصرية. بیروت: مكتبة لبنان ناشرون.
- هلال، ع. (۱۹۹۳م). اللهجات العربية نشأة و تطورا. القاهرة: مكتبة وهبة.

رایانه و نرم‌افزارهای تخصصی در زبان و ادبیات عربی

الحاسوب والبرمجيات المتخصصة في اللغة العربية وآدابها

Computer and Special Softwares in Arabic Language and Literature

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیش‌نیاز : -

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با نرم‌افزارهای تخصصی مورد نیاز در رشته زبان و ادبیات عربی

رئوس مطالب :

- ۱- آشنایی با اینترنت و موتورهای جستجو و شیوه کار با آنها.
- ۲- معرفی چند پایگاه برای دانلود کتاب و مقاله.
- ۳- شگردهای کار با نرم افزار word
- ۴- شگردهای کار با نرم افزار power point
- ۵- معرفی نرم افزارهای مربوط به زبان و ادبیات عربی (مانند: المكتبة الشاملة، التراث، قاموس النور، الموسوعة الشعرية، جامع التفاسیر، المكتبة الإسلامية الكبرى).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- متواضع، ع. (۱۳۹۱). آموزش گام به گام به گام ۲۰۰۷ Microsoft Office Word. تهران: دیباگران تهران.
- متقی، م. (۱۳۸۸). جستجوی منابع علمی در اینترنت: آشنایی با بانک‌های اطلاعاتی. تهران: آواستن.

منابع فرعی :

- نجفی، ص. (۱۳۹۰). ابزارها و تکنیک‌های پیشرفته ویندوز و اینترنت. تهران: آتی‌نگر.

ادبیات صدر اسلام

أدب العصر الإسلامي

The Literature of the Early Islamic Era

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی با تاریخ ادبیات و متون ادبی این دوره

رئوس مطالب :

- ۱- نزول قرآن کریم و آغاز عصر اسلامی، اثر قرآن و حدیث شریف بر زبان و ادبیات عربی.
- ۲- جایگاه شعر در دوره اسلامی.
- ۳- وضعیت نثر در دوره اسلامی (حدیث نبوی، نهج البلاغه، خطبه‌ها و نامه‌های خلفا).
- ۴- شرح آثار شعرای معروف دوره اسلامی مانند: حسان بن ثابت، کعب بن زهیر.
- ۵- نمونه‌هایی از نثر اسلامی مانند: خطبه‌ها و نامه‌های رسول خدا (ص) [خطبه حضرت در غدیر خم در حجة الوداع، نامه‌های ایشان به سران کشورها جهت دعوت به اسلام]، حدیث شریف نبوی، خطبه‌ها و نامه‌های خلفا.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- میرلوحی، س. ع. (۱۳۸۱). مختارات من روائع الأدب العربی فی العصر الاسلامی . تهران: انتشارات سمت.
 آذرشب، م. ع. (۱۳۷۵). الأدب العربی وتاریخه حتی نهاية العصر الأموي. تهران: سمت.

منابع فرعی :

- البستانی، ب. (۱۹۶۸م). أدباء العرب في الجاهلية وصدر الإسلام حياتهم، آثارهم، نقد آثارهم. بیروت: دار مارون عبود.
 الفاخوری، ح. (۱۳۸۰). تاریخ الأدب العربی. تهران: توس.
 عتیق، ع. (۲۰۰۱م). فی الأدب الإسلامي والأموي. بیروت: دار النهضة العربية.

ادبیات اندلس

الأدب الأندلسي

The Literature of Andalus

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با چگونگی پیدایش و تحول زبان و ادبیات عربی در اندلس و متون ادبی دوره حاکمیت مسلمانان بر آن منطقه

رئوس مطالب :

- ۱- چگونگی فتح و سقوط اندلس.
- ۲- اوضاع سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی اندلس.
- ۳- تشیع در اندلس.
- ۴- دوره‌های مختلف تاریخی حکومت مسلمانان در اندلس و شاعران و نویسندگان مشهور آن دوره‌ها و قرائت نمونه آثار آنها: حکومت بنی امیه (ابن هانی، ابن دراج، ابن عبد ربه)، ملوک الطوائف (ابن زیدون، ابن شهید)، دولت مرابطین (ابن خفاجه، ابن رشیق القيروانی، ابن طفیل)، دولت موحدین (ابن سهل، ابن جبیر)، دولت بنی احمر (ابن خلدون و ابن بطوطه).
- ۵- ویژگی‌های شعر اندلسی و مراحل مختلف آن (تقلید، تحریر، تجدید)، و اشاره به اغراض و فنون شعری اندلس.
- ۶- موشحات (تعریف، اصل آن، قسمت‌های تشکیل دهنده آن، معروفترین موشح‌سراها [ابن عباده قزاز، لسان الدین بن خطیب]، اغراض موشحات، ویژگی‌های خاص آن، اثر موشحات در شکل‌گیری ازجال).
- ۷- مروری بر نثر و تحول آن و اشاره به انواع نثر مانند خطابه، نامه‌نگاری (ترسل)، تصنیف.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- آذرشب، م. ع. (۱۳۸۷). الأدب العربي في الأندلس تاريخ و نصوص. تهران: سمت.
- الزکابی، ج. (۱۹۶۰م). في الأدب الأندلسي. القاهرة: دار المعارف بمصر.

منابع فرعى :

- . عبد المنعم خفاجى، م. (١٩٢٠م). الأءب الأءءلسى التطور والتءءءءء. بىروء: ءار الءىل.
. عءىق، ع. (١٩١٦م). الأءب العربى فى الأءءلس. بىروء: ءار النهضة العربىة.
- ءواوىن شعرى شاعران اءءلس.

ادبیات دوره مغولی، مملوکی و عثمانی

الأدب في الأعصر المغولي والمملوكي والعثماني

The Literature of Mogholi, Mamlooki and Usmani Periods

تعداد واحد نظری : ۱	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی با تاریخ ادبیات و متون ادبی این دوره‌ها

رئوس مطالب :

- ۱ - شرح اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، دینی، و فرهنگی این دوره‌ها.
- ۲ - ویژگی‌های شعر (ظهور بدیعیات، نظم‌الغاز و احاجی، تاریخ شعری، مدائح نبوی، استعمال الفاظ عامی).
- ۳ - اشاره به زندگی شاعران معروف این دوره مانند: الشاب الظریف، بوصیری، ابن وردی، صفی‌الدین حلی، ابن نباته، ابن‌حجه حموی و قرائت نمونه شعر ایشان.
- ۴ - مروری بر نثر و تحول آن و اشاره به انواع نثر مانند کتابت دیوانی، رسائل ادبی، و نثر علمی.
- ۵ - اشاره کوتاه به زندگی نویسندگان برجسته و آثار معروف ایشان مانند: قلقشندی (صبح الأعشى فی صناعه الإنشاء)، ابن‌خلدون (مقدمه ابن‌خلدون)، نویری (نهاییه الأرب فی فنون العرب)، ابن‌خلکان (وفیات الأعیان)، ابن بطوطه (تحفة النظار فی غرائب الأمصار وعجائب الأسفار)، حاجی خلیفه (کشف الظنون فی أسامی الکتب والفنون)، شیخ بهائی (الکشکول) و قرائت نمونه آثار آنها.
- ۶ - اشاره به نویسندگان معروف در زمینه تألیف لغت‌نامه‌ها: ابن منظور صاحب لسان العرب، فیروزآبادی صاحب القاموس المحیط، زبیدی صاحب تاج العروس فی شرح القاموس.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

. امیری، ج. (۱۳۸۷). تاریخ الأدب العربی فی العصرین المملوکی والعثماني. تهران: سمت.

. بديوى، ا. (٢٠٠٥م). روائع الشعر المملوكي. بيروت: دار المعرفة.

منابع فرعى:

. سلام، م. م. ز. (١٩٧١م). الأدب في العصر المملوكي الدولة الأولى. القاهرة: دار المعارف.

. باشا، ع. م. م. (١٩٨٩م). تاريخ الأدب العربي (العصر المملوكي). دمشق: دار الفكر المعاصر.

. أفرام البستاني، ف. (١٩٩٨م). المجاني الحديثة. قم: انتشارات ذوي القربى.

ادبیات دوره نهضت

أدب النهضة

The Literature of Nahda Period

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی با تاریخ ادبیات و متون ادبی این دوره

رئوس مطالب :

- ۱- توصیف دوران قبل از نهضت، مقدمات نهضت عربی، عوامل مؤثر در نهضت عربی (مدارس، صنعت چاپ، روزنامه، گروه‌های علمی و ادبی، کتابخانه‌ها، نمایش، استسراق).
- ۲- ویژگی‌های شعر در این دوره و مراحل که بر آن گذشته است (تقلید در دو نمونه تقلید از دوره انحطاط و دوره عباسی، و تجدید در سه مکتب المخضرمین، المتطرفین، المبدعین)، موضوعات شعر نهضت (سیاسی، اجتماعی، شعر تمثیلی و قصصی، وصف اختراعات).
- ۳- مکاتب ادبی دوره نهضت، مثل کلاسیکی، رومانتیکی، رمزی و صاحبان آن (مانند: میخائیل نعیمه، جبران خلیل جبران، عقاد، مازنی، بارودی، معروف رصافی، احمد شوقی، الأخطل الصغیر، جبران، ابو ماضی، الشابی، ابراهیم ناجی).
- ۴- ویژگی‌های نثر دوره نهضت، اغراض نثر و انواع آن (ادبی، اجتماعی، سیاسی)، خطابه (اغراض، انواع)، قصه (تعریف، مراحل پیشرفت آن).
- ۵- نقد ادبی (تاریخچه نقد ادبی نزد عرب در دوره‌های مختلف، مکاتب مختلف نقدی در دوره معاصر).
- ۶- قرائت نمونه‌هایی از نثر این دوره (مانند: ناصیف الیازجی، أحمد فارس الشدیاق، رفاعة الطهطاوی، سید جمال‌الدین اسدآبادی، محمد عبده، عبدالرحمن الکواکبی، عبدالله الندیم، بطرس البستانی، مصطفی لطفی المنفلوطی).
- ۷- قرائت نمونه‌هایی از شعر این دوره (مانند: احمد شوقی، معروف الرصافی، جبران خلیل جبران، عمر ابو ریشه، ابوالقاسم الشابی، ایلیا ابوماضی، الیاس ابوشبکه، رشید أبوب، ابراهیم طوقان، بدر شاکر السیاب، عبدالوهاب البیاتی، معروف رصافی، جمیل صدقی زهاوی، محمد مهدی جواهری).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	+	+	-

بازدید : -

منابع اصلى :

- آثار نوبسندگان و شاعران آين دوره.
- البقاعى، ش. (١٩٩٠م). أدب عصر النهضة. بيروت: دار العلم للملايين.
- حاج إبراهيمى، م. ك. (١٣٨٥). تاريخ الأدب العربى الحديث. اصفهان: انتشارات دانشگاه اصفهان.

منابع فرعى :

- الفاخورى، ح. (١٣٨٠). تاريخ الأدب العربى. تهران: توس.
- خورشاء، ص. (١٣٨١). مجانى الشعر العربى الحديث ومدارسه. تهران: سمت.
- ضيف، ش. (٢٠٠٣م). دراسات فى الشعر العربى المعاصر. القاهرة: دار المعارف.
- هيكل، أ. (١٩٩٤م). تطور الأدب الحديث فى مصر من أوائل القرن التاسع عشر إلى قيام الحرب الكبرى الثانية. القاهرة: دار المعارف.

ادبیات عربی در ایران

الأدب العربي في إيران

Arabic Literature in Iran

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : -

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با ادبیات عربی پدید آمده توسط ایرانیان.

رئوس مطالب :

- ۱- شکوفایی ادبیات عربی در ایران (عوامل آن، نزاع بین موالی و عرب، پدیده شعوبیه، نهضت علمی و ادبی در زبان عربی، تأثیر علمای ایرانی در پیشرفت علوم، ارتباط دو زبان عربی و فارسی با یکدیگر).
- ۲- شعر عربی در ایران تا پایان دوره عباسیان.
- ۳- اشاره به مشهورترین شاعران ایرانی عربی سرا (زیاد اعجم، اسماعیل بن یسار، موسی شهوات، ابوالعباس اعمی، بشار بن برد، ابونواس، قاضی جرجانی، مهیار دیلمی، طغرایی) و بررسی نمونه‌هایی از آثار ایشان.
- ۴- نثر عربی در ایران تا پایان دوره عباسیان.
- ۵- مشهورترین نویسندگان ایرانی به زبان عربی (سهل بن هارون، ابن عمید، ابوبکر خوارزمی، صاحب بن عباد، بدیع الزمان همدانی، ثعالبی، باخرزی، زمخشری) و بررسی نمونه‌هایی از آثار ایشان.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

ایروانی زاده، ع؛ شاملی، ن. (۱۳۸۴). الأدب العربي والإیرانیون (من بداية الفتح الإسلامي إلى سقوط بغداد). تهران: سمت.

منابع فرعی :

آل قیس، ق. (۱۳۶۳). الإیرانیون والأدب العربي. تهران: وزارة الثقافة والتعليم العالي مؤسسة البحوث والتحقیقات الثقافية.

مصطفوی نیا، م. ر. (۱۳۸۲). نصوص من النثر والنظم العربي في إيران. قم: رازبان.

ادبیات تطبیقی

الأدب المقارن

Comparative Literature

تعداد واحد نظری : ۲	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیش نیاز : متون نظم و نثر فارسی

هدف درس :

آشنایی دانشجویان با ادبیات تطبیقی بین زبان عربی و فارسی

رئوس مطالب :

- ۱- کلیات مربوط به ادبیات تطبیقی (تعریف، تاریخچه)؛ اشاره به مکتب‌های مهم ادبیات تطبیقی (فرانسه، آمریکا).
- ۲- ارتباط دیرینه دو زبان فارسی و عربی.
- ۳- اشاره به نمونه‌های مختلف اثرگذاری دو ادبیات فارسی و عربی بر یکدیگر (ابونواس و رودکی، متنبی و شاعران فارسی‌زبان، لیلی و مجنون در ادبیات فارسی).

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	-

بازدید : -

منابع اصلی :

- جمعه، ح. (۲۰۰۷م). مرایا للالتقاء والارتقاء بین الأدبین العربی والفارسی. دمشق: منشورات اتحاد الکتاب العرب.
- سعید جمال الدین، م. (۱۳۸۹). الأدب المقارن: دراسات تطبیقیة فی الأدبین العربی والفارسی؛ ادبیات تطبیقی: پژوهشی تطبیقی در ادبیات عربی و فارسی. برگردان و تحقیق از سعید حسام پور و حسین کیانی. شیراز: دانشگاه شیراز.
- دود پوتا، ع. م. (۱۳۸۲). تأثیر شعر عربی بر تکامل شعر فارسی. ترجمه سیروس شمیسا. تهران: صدای معاصر.

منابع فرعی :

- ندا، ط. (۱۹۹۱م). الأدب المقارن. بیروت: دار النهضة العربیة.
- هلال، م. غ. (۱۹۷۸م). الأدب المقارن. القاهرة: نخضة مصر للطباعة والنشر والتوزیع.
- دامادی، م. (۱۳۷۰). مضامین مشترک در ادب فارسی و عربی. تهران: دانشگاه تهران.

- شیخی، ع. (۱۳۸۸). الأدب المقارن (ادبیات تطبیقی). تهران: پیام نور.